Ազգ
Azg armenian daily

18 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 167 (2371)

Ձերբակալվել է Ազատ Արշակյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետի վերահսկողական ծառայության պետ Գագիկ Պողոսյանի սպանության գործի քննության ընթացքում ՆԳ նախարարության համապատասխան ծառայությունների օպերատիվ գործողությունների արդյունքում ստացված տեղեկությունների հիման վրա Երեւանի Գորվեստյա փողոցի վրա գտնվող, ԱԺ նախկին պատգամավոր Ազատ Արշակյանին մասնավոր սեփականության իրավունքով պատկանող սառնարան-պահեստի ծառայողական շենքում կատարված խուզարկության ընթացքում քննչական խմբի կողմից հայտնաբերվել եւ առգրավվել է մեծ քանակությամբ զենք եւ զինամթերք: Այդ թվում՝ 119 նռնակ եւ զինվորական այլ սարքավորումներ: Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ գլխավոր դատախազության հասարակական կապերի ու լրատվության բաժնում, փաստի առթիվ քրեական օրենսգրքի 232 հոդվածի առաջին մասով՝ ապօրինի զենք, զինամթերք պահելը, հարուցվել է քրեական գործ: Ազատ Արշակյանը ձերբակալված է:

ՀԱՅ-ՌՈՒՍԱԿԱՆ

«Բարենպաստ դաշտ է տնտեսական կապերի զարգացման համար»

Հաջողությամբ ավարտվեց Պուտինի այցը Հայաստան

ՄԱՐԹԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«Շնորհակալ եմ ջերմ ընդունելության համար, որ մենք զգում ենք եւ այստեղ, եւ փողոցներում: Այցի ընթացքում Ռոբերտ Քոչարյանի հետ մեր բանակցություններում քննարկել ենք հարցերի լայն շրջանակ: Քննարկումները շատ հաջող էին: Մենք հասել ենք կոնկրետ պայմանավորվածությունների: Հիմա պետք է անել ամեն հնարավորը, որպեսզի թղթին գրվածն սկսի աշխատել եւ բարեհաջող անդրադառնա մարդկանց ապրելակերպի վրա ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ Հայաստանում», նշեց ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը Երեւան կատարած իր պաշտոնական այցի շրջանակներում ԵՊՀ-ում մեր ուսանողների եւ մտավորականության հետ հանդիպման ժամանակ: Մայր բուհը Վլադիմիր Պուտինին շնորհեց պատվավոր դոկտորի կոչում: Մինչ այս հանդիպումը Վ. Պուտինն ավարտել էր Ռ. Քոչարյանի հետ բանակցությունները, հանդիպել Ամենայն հայոց կաթողիկոսին, ՀՀ ԱԺ նախագահին եւ խմբակցությունների ղեկավարներին, այցելել Ծիծեռնակաբերդ: Այնտեղ հուշամատյանում բարձրաստիճան հյուրը հետեւյալ գրառումն էր թողել. «Ռուսաստանը մշտապես ընդունել է հայ ժողովրդի այս ողբերգությունը որպես իր սեփականը: Խոնարհվում ենք Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշարձանի առջեւ»:

Այս այցը, որն, ինչպես ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը, Հայաստանի համար չափազանց կարեւոր իրադարձություն էր, եւ որին մեր երկիրը երկար էր սպասում, ամփոփվեց 6 փաստաթղթերի ստորագրմամբ, այդ թվում՝ «ՀՀ եւ ՌԴ միջեւ մինչեւ 2010 թ. տնտեսական համագործակցության մասին» պայմանագիրը, ներդրումների փոխադարձ պաշտպանության եւ խրախուսման, զբոսաշրջության բնագավառում համագործակցության, գիտական աստիճանների եւ կոչումների մասին փաստաթղթերի փոխճանաչման համաձայնագրերով:

Տես ► էջ 4

ՍԵՓԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Բուշը պատերազմ է հայտարարել մահմեդական ահաբեկչությանը

Ամերիկացիների 85 տոկոսը հավանություն է տալիս, փոքրամասնությունը մտահոգված է

21-րդ դարի առաջին պատերազմի անկանխատեսելի հետեւանքներից

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք

Ջորջ Բուշ ավագի վարկանիշը գագաթնակետին հասավ 1991 թ., երբ ԱՄՆ-ը հաջողությամբ ավարտեց Պարսից ծոցի պատերազմը: Ամերիկացիների փոքրամասնությունը կարծում է, որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունից հետո Ջորջ Բուշ կրտսերը Ֆլորիդայից անհապաղ պետք է ուղեւորվեր Սպիտակ տուն կամ Պենտագոն եւ ոչ թե թաքնվեր ահաբեկիչներից: Մեծամասնությունն այլ կարծիքի է. ողբերգության ժամանակ եւ հետագա օրերին Բուշը դրսեւորեց նախագահին վայել կեցվածք: Նախագահ Բուշի վարկանիշն այս օրերին գրեթե հավասարվել է հոր վարկանիշին. վերջին սոցիոլոգիական հարցումների համաձայն՝ ամերիկացիների 86 տոկոսը դրական է վերաբերվում նրա գործունեությանը: Ի դեպ, մինչեւ ահաբեկչությունը Բուշի գործունեությանը դրական էր վերաբերվում 55 տոկոսը: Նույն հարցումների համաձայն՝ ամերիկացիների 25 տոկոսն անհրաժեշտ է համարում ռմբահարել Աֆղանստանը, եթե Թալիբանը չհանձնի ահաբեկչության թիվ մեկ հովանավորին՝ արաբական ձիեր հեծնելու սիրահար Ուսամա բեն Լադենին:

ԱՄՆ Սենատը ձայների 98 կողմ, 0 դեմ ձայներով թույլատրել է Բուշի վարչակազմին դիմել «անհրաժեշտ եւ համապատասխան» միջոցների՝ պատասխանելու «ԱՄՆ դեմ իրականացված ահաբեկչական գործողություններին»: Ձայների 420 կողմ, 1 դեմ համամասնությամբ Ներկայացուցիչների պալատը հավանություն է տվել ահաբեկիչների դեմ ուժ կիրառելուն: Միակ կոնգրեսականը, որ դեմ է քվեարկել պատերազմական գործողություններ սկսելուն, Կալիֆոռնիայից հանրապետական Բարբարա Լիին է: «Ամերիկան վտանգի է դիմում, դա կլինի պատերազմ առանց հատուկ նպատակի»:

Տես ► էջ 3

Ընդհարումներ Ծալկայում, կան զոհեր

ԹԲԻԼԻՍԻ, 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի ներքին զորքերի վաշտ է նախօրյակին մտցվել Ծալկայի շրջան՝ այստեղ ապրող վրացիների եւ հայերի միջեւ բախումներից խուսափելու համար: Ինչպես հաղորդում է «Կավկազպրեսը» Վրաստանի ՆԳՆ վկայակոչմամբ, սեպտեմբերի 16-ին կենցաղային վեճի արդյունքում Ծալկայում զոհվել է երկու մարդ, մեկը վիրավորվել: Շնամարտի հողի վրա իրար հետ թեթեւակի ընդհարված հարեւաններ Բուղաղովներն ու Գվալվիանիները կռվի են բռնվել, որն այնուհետեւ վերաճել է հրաձգության: Դրա արդյունքում զոհվել են 21-ամյա Իվան Բուղաղովը եւ 50-ամյա Շաղուր Սուքելիանին: Դանակով վիրավորվել է 22-ամյա Զաուր Ստեփանյանը, որը ծանր վիճակում տեղափոխվել է հիվանդանոց: Այժմ ներքին զորքերը հսկում են Ծալկայի բոլոր մուտքերն ու ելքերը: Փաստի առթիվ հարուցված է քրեական գործ, կատարվում է հետաքննություն:

Հարկ է նշել, որ սա տեղացի հույների, հայերի եւ այստեղ բնակություն տեղափոխված սվանների միջեւ դիմակայության առաջին դեպքը չէ: Սովորաբար կենցաղային հողի վրա ծագող հակամարտությունները ձեռք են բերում ազգային երանգ:

Պուտինի այցի արդյունքներն արդեն շոշափելի են

Երեւան կատարած այցից հետո ՌԴ նախագահը վերադառնալով, անմիջապես համապատասխան հանձնարարականներ է տվել արագացնելու ու ընթացքի մեջ դնելու ձեռք բերված պայմանավորվածությունները: Այդ հանգամանքն ուրախացնում է ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանին: Խոստովանելով այդ մասին երեկ ՀՀ նախագահը «Մետրոպոլ» հյուրանոցի բացմանը, պատասխանելով լրագրողների հարցին նշեց, որ ՌԴ վարչապետ Միխայիլ Կասյանովի հետ հեռախոսազրույցում քննարկում է եղել ձեռք բերված պայմանավորվածությունների արագ եւ արդյունավետ շարունակությունը ապահովելու վերաբերյալ: ՌԴ նախագահի այցի արդյունքները տեսանելի կլինեն 2-3 ամիս հետո արդեն:

Գ. Մ.

Սպիտակ տանը լրտե՞ս կա

Նյու Յորքում սեպտեմբերի 11-ին իրականացված առաջին ահաբեկչությունից հետո ամերիկյան գաղտնի ծառայությունները միայն իրենց հայտնի առաքման եղանակով Սպիտակ տնից ստացան մի հեռագիր, որտեղ ասված էր. «Հաջորդ թիրախը թիվ մեկն է»: Գաղտնի ծառայությունները «թիվ մեկ» պայմանական անունն օգտագործում են նախագահական օդանավը նշելու համար: «Նյու Յորք թայմս» թերթը Սպիտակ տան բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկին վկայակոչելով գրում է, որ հեռագիր ուղարկած անձն իմացել է պայմանաբառը եւ առաքման գաղտնի ձեւերը: Սա ենթադրել է տալիս, որ ահաբեկիչները կարող են լրտես ունենալ Սպիտակ տանը, Կենտրոնական հետախուզական վարչությունում կամ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյում: Չնայած իրական վտանգին, նախագահ Ջորջ Բուշը շարունակում է օգտվել նախագահական օդանավից, միայն թե ռազմօդանավերի ուղեկցությամբ:

Պ. Ք.

ՎՇՏԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Մի հայի եւ ուկրաինացու նախաձեռնությամբ

Առաջին հուշարձանը՝ ողբերգության զոհերի հիշատակին

Մենք հայերս, իրոք սիրում ենք ապրել նաեւ խորհրդանիշներով, եւ հուշարձանները դրանցից մեկն են: Մենք պարտքի գիտակցում ունենք ժամանակների մեջ վավերացնելու մեր անցյալն ու հիշողությունները:

Այսպես, աննախադեպ եւ զարմանալի էր 2001 թ. սեպտեմբերի 12-ին, ժամը 12-ին Նյու Յորքում տեղի ունեցած իրադարձությունը, որը հիրավի մտավ քաղաքի պատմության մեջ: Նախկին ԽՍՀՄ-ից երկու քաղաքացիներ, մեկը՝ Ուկրաինայից, մյուսը՝ Հայաստանից, Նյու Յորքի կենտրոնում՝ Յունիոն Սքուեր հրապարակում, կանգնեցրին աշխարհում առաջին հուշարձանը՝ նվիրված քաղաքի ահասարսուռ ողբերգության զոհերին: Հուշարձանը՝ 3 մ բարձրության մոմը, տեղադրվեց ողբերգության անմիջապես հաջորդ օրը, մեծ դժվարություններով. ամերիկացիներն ապշել, զարմացել էին, թե ինչպես է հնարավոր մեկ գիշերում կառուցել նման հուշարձան: Տեղադրվելուց հետո այն արագորեն հեղեղվեց ծաղիկներով: Հերոսական եւ իսկապես մարդասիրական այս արարքի հեղինակներն էին Սպիտակի նախկին քաղաքապետի օգնական եւ ներկայումս «Edvard Company» ֆիրմայի սեփականատեր Էդվարդ Սարգսյանը եւ «Art Stone» ֆիրմայի տնօրեն ուկրաինացի Ալեքսանդր Ժելեզնյակը:

Երբ Նյու Յորքը շփոթահար էր, ծխի ու փոշու մեջ կորած, իսկ մարդիկ վախեցած էին, որեւէ մեկը չէր մտածում հուշարձանի մասին: Բայց որտեղից որտեղ նախկին խորհրդային երկրի երկու քաղաքացիներ միասին հղացան հուշարձան կառուցելու հենց նույն գիշերը: Հեշտ չէր այդ օրը Նյու Յորքում գտնել բաց խանութ եւ հայթայթել անհրաժեշտ նյութերը: Ամբողջ գիշեր աշխատելով՝ առավոտյան արդեն պատրաստ էր 3 մետրանոց մոմ-հուշարձանը՝ իբրեւ խորհրդանիշ մարդկային վշտի եւ սփոփանքի: Հուշարձանի վրա մետաղյա տառերով դաջված էին. «To the victims of terrorist attacks» (Ահաբեկչության զոհերի հիշատակին»):

Տես ► էջ 3

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

Սեպտեմբերի 14-ին տեղի ունեցած Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության նիստում քննարկվեց Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը «ՀՀ ազգային անվտանգության հիմնադրույթների» մասին, որը հեղինակել են ԱԺ պատգամավորներ Վ. Դալլաքյանը եւ Վ. Բոստանջյանը: Հարցը ներկայացրեց վարչության անդամ, իրավագիտության թեկնածու Մեխակ Գեւորգյանը: Օրենքի նախագծի վերաբերյալ յոթ տասնյակից ավելի առաջարկություններ կատարվեցին, որոնք ներկայացվելու են ՀՀ Ազգային ժողովի պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովին: Վարչությունը եզրակացրեց, որ նման կարգի օրինագծի ընդունումը ողջունելի է, քանզի երկիրն ունենում է Ազգային ժողովի կողմից հաստատված ազգային անվտանգության հիմնադրույթներ: Նշվեց նաեւ, որ նման կարգի օրենքներ գործում են առավել զարգացած երկրներում, եւ այդ կարգի իրավական փաստաթղթերը ներառում են պետության տնտեսական զարգացման, ռազմական եւ ոստիկանական համակարգի, ինչպես նաեւ արտաքին քաղաքականության առնչվող հարցեր:

Վարչությունն ընդունեց թիվ 14 շրջաբերականը, որով առաջարկում է ՀՌԱԿ ակումբներին քննարկել մի խումբ պատգամավորների կողմից ներկայացված «ՀՀ քաղաքական կուսակցությունների մասին» օրենքի նախագիծը: Հաշվի առնելով այդ օրենքի կարեւորությունը երկրի քաղաքական համակարգի ձեւավորման գործում, վարչությունը որոշում ընդունեց հատուկ անդրադառնալ այդ հարցին հաշվի առնելով սկզբնական կառույցների կարծիքը:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը քննարկեց նաեւ այլ խնդիրներ:

Բեռնի դատարանն արդարացրեց 17 թուրքերին եւ նույնիսկ կասկածի տակ դրեց Ցեղասպանությունը

ԲԵՌՆ, 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Շվեյցարա-հայկական ընկերակցության անդամ Սարգիս Շահինյանը եւ Հայոց մեծ եղեռնը վերապրած Արամ Ջամբազյանը դատի էին տվել Շվեյցարիայում գործող 8 թուրքական կազմակերպությունների 17 պատասխանատուներին՝ մեղադրելով նրանց Շվեյցարիայի համապատասխան օրենքը խախտելու մեջ, քանի որ ժխտել էին Հայոց ցեղասպանության իրողությունը:

Բեռնի դատարանը սեպտեմբերի 14-ի որոշմամբ արդարացրել է այդ 17 թուրքերին եւ կասկածի տակ է առել Հայոց ցեղասպանության իրողությունը: Շահինյանը ռադիոկայանին ասել է, թե իրավաբանական առումով դատարանի այդ վճիռը բացարձակապես անտրամաբանական է ու կայացվել է քաղաքական չափազանց մեծ ճնշումների տակ: Նա նշել է, թե ինքն ու Ջամբազյանը դատավճիռն արդեն բողոքարկել են, իսկ դատական անցած ու գալիք շատ մեծ ծախսերը հոգում են իրենք ու Շվեյցարիայի հայկական համայնքը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Խորհրդարանը վստահեց կառավարությանը՝ ընդդեմ ռոպեավճարի կիրառման

Մեկ շաբաթ առաջ մի քանի պատգամավորների նախաձեռնությամբ խորհրդարանում արտահերթ նիստ հրավիրվեց օրակարգային մեկ հարցով՝ «Հեռահաղորդակցության մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին նախագծով: Արդեն նշել ենք, որ, ըստ նախագծի, նախատեսվում է հանրապետության ամբողջ տարածքում տեղական խոսակցությունների համար ռոպեավճար չկիրառել մինչեւ բաժանորդների համար հեռահաղորդակցության ծառայություններից օգտվելու հավասար իրավունքների ապահովումը եւ դրույքաչափերի ու սակագների խտրականության բացառումը:

Կառավարության ներկայացուցիչ, արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը, սակայն, նման նախագծերի ընդունումը ոչ միայն ավելորդ, այլեւ վտանգավոր համարեց: Ըստ նախարարի՝ այսօրվա վիճակով կառավարությունը լիովին վերահսկում է իրավիճակը, իսկ կապի եւ տրանսպորտի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի Արմենտելին հղված պահանջը, ըստ որի՝ կառավարությունն ուղղակի արգելում է ռոպեավճարի ներդրումը սեպտեմբերի 1-ից, գերագույն իրավական ուժ ունի Արմենտելի ցանկացած որոշման համեմատ: Ի տարբերություն որոշ պատգամավորների, որոնք ռոպեավճարի կասեցումը կապում էին ընկերության կողմից ներդրումային պարտականությունների չկատարման հետ, կառավարությունն այլ մարտավարություն է նախընտրել՝ առայժմ զգուշավորությունից ելնելով չպարզաբանելով իրավական հիմքերը, որոնց առկայությամբ արգելվել է ռոպեավճարի ներդրումը: Ամեն դեպքում Դավիթ Հարությունյանը համոզեց խորհրդարանականներից շատերին, որ նախագծի ընդունումը լուրջ լծակ կարող է հանդիսանալ Արմենտելի ղեկավարության համար՝ դիմելու միջազգային արբիտրաժին եւ նույնիսկ շահելու դատը՝ ոչ միայն հեղինակազրկելով Հայաստանի Հանրապետությանը, այլեւ երկրին ստիպելով փոխհատուցել կրած նյութական վնասը, որին հանրապետությունը պատրաստ չէ: Ըստ էության, կառավարությունը խնդրում էր խորհրդարանին թույլ տալ իրեն գործելու ըստ իրենց հայեցողության՝ ողջ պատասխանատվությունը փաստորեն վերցնելով իր ուսերին:

Երեկ արտահերթ նիստի շարունակությունն էր, որի ընթացքում կապի եւ տրանսպորտի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը վերահաստատեց կապի ոլորտն իրենց կողմից լիովին վերահսկելու հանգամանքը, իր հերթին ավելորդ համարելով այս պահին որեւէ օրենսդրական փոփոխության կատարում:

ԱԺ խումբ-խմբակցությունները սակայն մինչեւ վերջ տարակուսում էին՝ վստահե՞լ կառավարությանը, թե՞ խնդրի կարգավորման առյուծի բաժինը վերցնել իրենց ձեռքը եւ, այնուամենայնիվ, ընդունել օրենքի նախագիծը: «Օրինաց երկիրն», ի դեմս կուսակցության ղեկավար Արթուր Բաղդասարյանի, միանշանակ կողմ էր օրինագծի ընդունմանը՝ համարելով, որ շուտափույթ անհրաժեշտ է հստակություն մտցնել ստեղծված անորոշ իրավիճակում եւ հարցին վերջնական լուծում տալ: Կոմկուսը, որ մինչ այդ հայտարարում էր կապի համակարգից մենաշնորհի վերացման եւ համակարգն ազգայնացնելու մասին, զարմանալիորեն չեզոքություն պահպանեց՝ հայտարարելով, որ խնդրի կարգավորումը կարելի է թողնել կառավարության վրա՝ միայն մեկ պայմանով. եթե ազգաբնակչությունն այնուամենայնիվ ռոպեավճարներ սկսի մուծել, կառավարությանը պետք է անվստահություն հայտնվի: Խորհրդարանական մեծամասնությունը՝ «Միասնությունը», ավելի ճիշտ նրա իշխանամետ մեծամասնությունը, ինչպես եւ սպասվում էր, կտրականապես դեմ էր որեւէ օրենսդրական նախաձեռնության, որը կխոչընդոտեր կառավարության որդեգրած քաղաքականությանը: Խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը հասկացրեց, որ եթե կառավարությունը ստանձնում է պատասխանատվությունը, պետք է նրան գործելու հնարավորություն տալ: Մյուս խումբ խմբակցությունները ելույթ չունեցան, թեեւ նրանցից մի քանիսի՝ ՍԻՄ-ի, Ազգային միաբանության, ՀԺԿ-ի, «Հայաստան» խմբի դիրքորոշումներն ԱԺ-ում ներկայացված նախաձեռնությանը՝ դրական էր, որը ոչ այնքան հենց խնդրի կարգավորման դրդապատճառներ ուներ, որքան կառավարության եւ ընդհանրապես իշխանությունների հանդեպ ընդդիմադիր կեցվածքի արտահայտություն էր:

Անդրանիկ Մանուկյանը հայտարարեց, թե սեպտեմբերի 27-ին տեղի կունենա Արմենտելի բաժնետերերի խորհրդի հերթական նիստը, որտեղ ամենայն հավանականությամբ կքննարկվի վիճարկվող ռոպեավճարի խնդիրը: Օրինագծի համահեղինակ պատգամավորները համաձայնեցին մինչ այդ նախագիծը չքվեարկել, սպասել նիստի արդյունքներին եւ այնուհետեւ համապատասխան վերաբերմունք արտահայտել: Դա հնարավորություն կտա նաեւ կառավարությանը հենց բաժնետերերի խորհրդի նիստում ներկայացնելու իր պահանջները, բացի այդ՝ աշխատանքներ տանել խորհրդարանում՝ օրենքի ընդունումը կասեցնելու նպատակով: Եթե խորհրդարան-կառավարություն փոխադարձ ընկալման միջոցը պահպանվի նաեւ սեպտեմբերի 27-ից հետո, ապա պարզ կդառնա, որ իշխանություններն ընդհանուր հակառակորդի դեմ միասնական պայքարի, այլ ոչ թե դիվիդենտներ շահելու ճանապարհն են ընտրել:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Մետրոպոլը» համալրեց Երեւանի բարձրակարգ հյուրանոցների շարքերը

«Ավելի, քան հինգաստղանի հյուրանոց»՝ Անդրանիկ Մանուկյանի գնահատականը սեփական հյուրանոցին

Երեւանի ամենաաչքի ընկնող վայրում՝ Հրազդանի կիրճի, «Հաղթանակ» կամուրջի ու Ս. Սարգիս եկեղեցու հարեւանությամբ նորաբաց «Մետրոպոլ» հյուրանոցն այսօր կընդունի իր առաջին հյուրերին՝ 1700-ամյակի շրջանակներում Երեւան ժամանած բելգիացի հոգեւորականների ու ուխտավորների: Երեկ հյուրանոցի հանդիսավոր բացմանը մասնակցեց նաեւ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը՝ կտրելով հյուրանոցի ժապավենն ու հաստատության սեփականատեր, ՀՀ տրանսպորտի ու կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի ուղեկցությամբ ծանոթացավ հյուրանոցի «բարեմասնություններին»: Իսկ դրանք շատ են (դրսից ու ներսից շքեղ ու ներկայանալի ոճավորում, կահավորում եւ այլն), որոնց շնորհիվ Ա. Մանուկյանի բնորոշմամբ՝ «Մետրոպոլը» ավելի քան հինգաստղանի է»: Գործարար, նախկին ԱԺ պատգամավոր ու նախարարի անձով է, թերեւս, պայմանավորված, որ հյուրանոցի բացմանը ներկա էին հանրապետության քաղաքական-տնտեսական գրեթե ողջ վերնախավը, կառավարության գրեթե բոլոր անդամները (նույնիսկ՝ ուժային նախարարները), բացառությամբ վարչապետի, ինչպես նաեւ ԱԺ բազմաթիվ պատգամավորներ՝ ԱԺ նախագահի հետ, նաեւ՝ բազմաթիվ դիվանագետներ ու միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Ա. Մանուկյանի ներկայացրած տվյալներով, «Մետրոպոլ» հյուրանոցն ունի 40 հյուրանոցային համար՝ 63 տեղի համար նախատեսված: Առաջին հյուրանոցն է, որն ունի ստորգետնյա ավտոկանգառ: Հյուրանոցն ունի նաեւ ընդարձակ ու շքեղ նիստերի դահլիճ, ռեստորան, ջրավազան, մի խոսքով՝ հինգաստղանի հյուրանոցին վայել բոլոր ծառայությունները: «Մետրոպոլ» անունը, ըստ Ա. Մանուկյանի, համաձայնեցված է հայտնի հյուրանոցային ցանցի հետ, եւ «անունն արդեն վկայում է, որ հինգ եւ ավելի աստղանի է»: Հյուրանոցում աշխատելու է 100 մարդ: Հյուրանոցի գները, ըստ նրա սեփականատիրոջ, մրցակցային են: Ներդրումների ծավալի մասին չասվեց, նշվեց միայն, որ «մեծ, շատ մեծ ծախսեր են կատարվել»:

Հիշեցնենք, պետեկամուտների նախարար եղած ժամանակ Ա. Մանուկյանը դեռ շինարարության ընթացքի մեջ գտնվող հյուրանոցի մասին նշել էր, որ շինարարությունն իրականացնում է իբրեւ հաջողակ գործարար: Երեկ հիշեցվեց, որ հյուրանոցի շինարարությունը սկսվել է դեռ 1997 թ.-ից, այսինքն, երբ պրն Մանուկյանը դեռ նախարար չէր: Ա. Մանուկյանը իբրեւ գործարար սկսել է ավտոմեքենաների ներկրումից՝ հիմնելով «Արարատ-Լադա» ընկերությունը, հետեւաբար հյուրանոցաշինությունը նոր ոլորտ է նրա համար: «Որքա՞ն է շահութաբեր այդ բիզնեսը» հարցին ի պատասխան նշվեց, որ դա Հայաստանում հեռանկարային է, նաեւ՝ գործում է հարկային դաշտում (դա արդեն նախկին ՊԵ նախարարի գնահատականն էր): Ինչ վերաբերում է «Մետրոպոլի» ծախսերին՝ «ծախսերը հանենք, մենք էլ դառնանք պարտաճանաչ հարկատու»: «Մետրոպոլի» հանդիսավոր բացումը եզրափակվեց ճոխ ընթրիքով՝ կազմակերպված ՀՀ նախագահի ու բարձրաստիճան հյուրերի պատվին:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Փաստաբանները թերթ են հրատարակելու

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հանրապետության փաստաբանները տարիներ առաջ ունեին իրենց մամուլը, սակայն երկար ժամանակ է ինչ այն չի հրատարակվում: Ըստ Փաստաբանների միջազգային միության նախագահ Տիգրան Ջանոյանի, սեփական թերթ ունենալը փաստաբանների համար անհրաժեշտություն է եւ հենց այդ սկզբունքից ելնելով էլ իրենց եւ Հայ փաստաբանների միջազգային միությունը նախաձեռնել են հիմնադրել տպագիր մամուլ: Երկու միությունները դիմել են ԱՄՆ իրավաբանների միությանը՝ ֆինանսավորման հարցի լուծման համար: Տ. Ջանոյանի խոսքերով, թերթի հրատարակումը հնարավորություն կտա հասարակությանը տալ փաստաբանական մասնագիտական տեղեկատվություն:

Թե որքան կլինի տպաքանակը, միության նախագահն առայժմ դժվարացավ պատասխանել, նշելով, որ դա կախված է ֆինանսավորումից: Նշենք, որ թերթն, ամենայն հավանականությամբ, կկոչվի «Փաստաբանը եւ իրավունքը»:

Երեւան-Փարիզ օդանավը տեխնիկական պատճառով հետվայրէջք է կատարել

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հայկական ավիաուղիների» Երեւան-Փարիզ չվերթը կատարող օդանավն այսօր, մեկնարկից 15 րոպե անց, տեխնիկական պատճառով հետվայրէջք է կատարել «Զվարթնոց» օդանավակայանում: Շուրջ 2,5 ժամ ուշացումով չվերթի բոլոր ուղեւորները ՀԱՈՒ այլ օդանավով մեկնել են Փարիզ: Այդ մասին տեղեկացնելով, ՀԱՈՒ մամուլի կենտրոնը հաղորդում է նաեւ, որ «Հայկական ավիաուղիների» ղեկավարությունը ներողություն է խնդրել ուղեւորներից՝ պատճառված անհարմարության համար:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

տեղական

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով երեկվա դատական նիստում ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանին հարցաքննում էր Դեմիրճյանի իրավահաջորդների ներկայացուցիչ, փաստաբան Աշոտ Սարգսյանը: «Փորձում եմ հավատալ, որ մինչ հոկտեմբերի 27-ը դու օրինապաշտ, օրինակելի քաղաքացի ես եղել, սակայն փաստերը...», այս հայտարարությունը նշանաբան դարձրած փաստաբան Սարգսյանը եռանդով գործի անցավ: Նրա հարցադրումները, որ չափից դուրս մանրակրկիտ էին ու պարզապես «հոգեհան» էին անում սովորաբար անընկճելի Հունանյանին, ի վերջո «փորձարկեցին» դատական նիստին ներկաների համբերությունը՝ ապացույց հանդիսանալով մի իրողության. Հունանյանն, իրոք, քաղաքական, հասարակական ու գործարար բնույթի իր զբաղմունքներով տարվելու ընթացքում (քանի որ կանոնավորապես չի ունեցել որեւէ որոշակի զբաղմունք) տարբեր առիթներով շրջանցել է օրենքը, զարտուղի ճանապարհներ որոնել՝ իր նպատակներն իրականացնելու: Թեպետ պիտի նշենք՝ հարցաքննության թեժ ընթացքը հաճախ վերածվում էր պարզապես «ընկերական» ոճի վիճաբանության՝ ամբաստանյալի ու փաստաբանի միջեւ, ընդ որում՝ վերջինիս մեկնաբանությունները, որ հաջորդում էին ամբաստանյալի պատասխաններին, ստեպ-ստեպ վիրավորական նոտաներ էին պարունակում: Դատավոր Սամվել Ուզունյանն այդ կապակցությամբ մի քանի անգամ դիտողություն արեց փաստաբանին: Հարցաքննության աշխույժ ընթացքն անդրադարձավ նաեւ ներկաների ընդհանուր տրամադրությանը, դահլիճում գտնվողներից մի քանիսը սկսեցին բարձրաձայն ռեպլիկներ նետել ամբաստանյալի հասցեին («... էն ժամանակ, երբ տղերքը Ղարաբաղում կռվում էին, դու Բուլղարիայում առեւտուր էիր անում» եւ այլն): Դատավորին միշտ չէ, որ հաջողվում էր լռեցնել նրանց: Առհասարակ դահլիճում մշտապես գտնվում են 1-2 խանգարողներ, որոնք, ըստ երեւույթին, դատական նիստերին պարտաճանաչ հաճախում են հատկապես ռեպլիկներ նետելու նպատակով:

Ինչեւէ, հարցաքննության հերթական թեման վերստին Բուլղարիան էր: Հունանյանը, որ նախորդ հարցաքննողներից մեկին՝ փաստաբան Ա. Կարախանյանին ցուցմունք էր տվել, թե առեւտրական նպատակներով Բուլղարիա մեկնելու համար նախկին պատգամավոր եւ իր հին ծանոթ Մեխակ Գաբրիելյանի միջոցով, առանց տոկոսային որեւէ պարտավորության, պարտք էր վերցրել «չնչին մի գումար», երեկ, փաստաբան Ա. Սարգսյանի համառ հետաքրքրության արդյունքում «վերհիշեց» այդ գումարի չափը. մոտ 1000 ԱՄՆ դոլար, ինչն ամենեւին էլ, առավել եւս՝ 1993-ի տվյալներով, չնչին թիվ չէ: Հակասական պատասխանների շղթան սկիզբ առավ. Հունանյանը Բուլղարիայում կայացած իր առեւտրական գործարքը գնահատեց որպես բարեհաջող, այնինչ մեկ այլ ցուցմունքում, ավելի վաղ, որակել էր որպես անհաջող: Այնուհետեւ պարզվեց, որ Հունանյանը պարտքն անմիջապես չի վերադարձրել, այլ՝ այդ գումարն իր հերթին պարտքով է տվել նախ՝ կասկածելի մի «գործարարի», որ Էդիկ Գրիգորյանի հեռավոր ազգականն է, ապա՝ իր քեռի Վռամ Գալստյանին:

Հարցաքննության հետագա ընթացքում բացահայտվեցին եւս մի շարք հակասություններ, որոնցից մի քանիսը կթվարկենք: Օրինակ, Հունանյանը Թուրքիայից վերադառնալուց որոշ ժամանակ անց, Երեւանում գործող գրեթե բոլոր դեսպանատներ է ներկայացել՝ մշակութային համագործակցությանն առնչվող դիմումով: Ընդ որում՝ դեսպաններին ներկայացել է իբրեւ մասնավոր հեռուստաընկերության տնօրինող: Թե հատկապես որ հեռուստաալիքի մասին է խոսքը՝ ամբաստանյալն այդպես էլ չբացահայտեց, այդ «պատասխանատու» գործը թողնելով ԱԱ մարմիններին, որոնք, իբր լավատեղյակ են: Այս ակնարկը պատճառ դարձավ փաստաբանի մի դիտողությանը. «Ինչո՞ւ ես անպայման ուզում շեշտած լինել ԱՄՆ-ի պարագան եւ տպավորություն ստեղծել, թե մեծ առնչություն ունես այդ կառույցի հետ»: Ապա փաստաբանն ապացուցելով, հերքեց Հունանյանի մեկ այլ՝ ավելի վաղ տրված ցուցմունքի ճշմարտացիությունը, թե «Հոկտեմբերի 27»-ին նախորդող օրվա ողջ երեկոն ամբաստանյալը տրամադրել է իր վաղեմի ծանոթ Կամո Բեգլարյանին՝ խոհարարական մի բաղադրատոմս որոնելով վերջինիս համար: «Բեգլարյանն այս գործին որեւէ առնչություն չունի», կտրուկ հայտարարեց Հունանյանը: Դատական նիստի ավարտին նա գրեթե լրիվ խճճվել էր սեփական ցուցմունքների հին ու նոր տարբերակների հակասականության մեջ: «Իզուր բարդացնում եք ամեն ինչ եւ, այդքան մանրանալով հարցերում, ավելորդ հոգս եք պատճառում ինքներդ ձեզ», դժգոհեց ամբաստանյալը:

Դատական նիստի առավել հետաքրքրական պահերն, այդուհանդերձ, երկուսն էին: Նախ՝ Հունանյանն անակնկալ ցանկություն հայտնեց հայտարարությամբ հանդես գալու: Հայտարարության տեքստը, որի հասցեատերը ՀՅԴ ԳՄ-ն էր, մոտավորապես հետեւյալն էր. «Քանի որ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության ընթացքում տարբերաբար եւ տեղի-անտեղի անդրադառնում են ՀՅԴ շարքերից իմ հեռացմանը եւ թյուր մեկնաբանություններ անում այդ կապակցությամբ, խնդրում եմ վերանայել ու սրբագրել վտարման վերոհիշյալ փաստին առնչվող հրամանը: Ինձ անհիմն են հեռացրել կուսակցության շարքերից, մի քանի անծանոթ թշնամանքի հետեւանքով: Հրամանի վերանայումը ձեզ միայն պատիվ կբերի»: Կուսակցության շարքերից 1992-ի նոյեմբերին հեռացված Հունանյանի այս ուշացած պոռթկումն առնվազն տարօրինակ է ու ժամանակավրեպ: Երբ նրան հարցրին, թե ցանկանո՞ւմ է վերստին անդամակցել այդ կուսակցությանը, անորոշ պատասխանեց. «Ինչ-որ գրել եմ՝ այդպես էլ հասկացեք»: Առաջիկայում ՀՅԴ-ն, ըստ ամենայնի, կհայտնի իր դիրքորոշումը այս լկտի հայտարարության առնչությամբ:

Երբ ՀՅԴ-ին անդամակցությունը համատեղում է Չիչոլինայի հետ

Հունանյանին փորձում են համոզել, որ ինքը մինչ հոկտեմբերի 27-ն էլ օրինապաշտ ու օրինակելի քաղաքացի չի եղել

Իսկ Հունանյանի «հարուստ» կենսագրության վերծանումից պարզված հաջորդ հետաքրքրական փաստը հետեւյալն էր. Հունանյանը դաշնակցական եղած ժամանակ ակամա անդամն է դարձել եւս մեկ կուսակցության: Համաշխարհային ռադիկալ կուսակցությունը, որի մասին է խոսքը, Երեւանում որեւէ գրասենյակ կամ ներկայացուցչական կազմ, ըստ Հունանյանի, չունի, կենտրոնատեղին Հռոմում է: Այդուհանդերձ, այդ կուսակցության անունից հանդես եկող մեկը Հունանյանին անդամակցության տոմս է տվել ու ասել, թե կապ կպահպանի նրա հետ: Այդօրինակ տոմսեր են ստացել եւս 5-6 հոգի: Հետո ամբաստանյալն այդ կուսակցության անունից պարբերաբար ստացել է տեղեկատվական գրականություն՝ ամսագրեր, թերթեր: «Այդ ի՞նչ անհայտ ու նորահայտ կուսակցություն է, որի մասին չէինք լսել», այս հարցին ամբաստանյալը պատասխանեց, թե իրեն հայտնի է միայն, որ կուսակցությանն անդամակցում է հանրահայտ մի կին՝ Չիչոլինան: Պոռնոաստղը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Մի հայի եւ ուկրաինացու...

Սկիզբը էջ 1

Սակայն ամենից դժվարը «Մոմը» Մանհեթեն հասցնելն ու տեղադրելն էր: Ոստիկանական անհամար պահակակետերը հաղթահարելը եւ ամեն տեղ ներկայանալն ու բացատրելն այդ պահին այնքան էլ դյուրին գործ չէր. յուրաքանչյուր պահի հնարավոր էր ձերբակալություն:

Սպիտակի նախկին քաղաքապետ՝ հանգուցյալ Սուրեն Ավետիսյանի օգնականը մոտենում է «Green point»-ին եւ ներկայանում ոստիկանական բաժանմունքի հերթապահին, եւ երբ վերջինս լսում է անհավատալի քայլի մասին, աչքերից արցունքներ են թափվում: Սակայն թույլտվություն ստանալու համար շատ ջանքեր էին պետք գործադրել: Հուշարձանի հեղինակները բացատրում են կատարված քայլի բարոյական եւ քաղաքական նշանակությունը: Երկար բանակցություններից հետո հուշարձանը որոշվում է տեղադրել «Green point»-ում: Սակայն այս հուսադրող պատասխանից չբավարարվելով՝ հեղինակները որոշում են իրենք մտնել Մանհեթեն: Այն հիշեցնում էր մեռյալ քաղաք, հազվադեպ մարդիկ, հազվադեպ մեքենաներ: Մանհեթեն տանող ուղիները փակված էին ավազով բեռնված մեքենաներով եւ վիթխարի մետաղի կոնստրուկցիաներով: Դժվարությամբ հասնելով Նյու Յորքի ամենանշանավոր հրապարակներից մեկին՝ Յունիոն Սքուերին, որ այդ պահին բավականին մարդաշատ էր, գտնում են փակցված բազմաթիվ պաստառներից մեկի վրա կարդում են՝ «Հայրիկ, ես գիտեմ, որ դու հիմա երկնքում ես եւ նայում ես ինձ»: «– Այստեղ պիտի դրվի հուշարձանը, այստեղ է կուտակված մարդկային վիշտն ու ցավը», մտածում են հեղինակները:

Էդվարդ Սարգսյանը մոտենում է ոստիկանին, բացատրում խնդրի էությունը եւ ներկայացնում 88-ի Սպիտակի ողբերգությունը: Այս խոսքերի ազդեցությունն այնքան մեծ է լինում, որ հուշարձանը կանգնեցնելու թույլտվությունը ստանալուց հետո տասնյակ մարդիկ մոտենում եւ օգնում են տեղադրել այն. ամերիկացիները զարմացած էին, թղթակիցները խնդրում էին պատմել Սպիտակի մասին: «Այս հուշարձանը մենք տեղադրում ենք միասին, Հայաստանը եւ Ուկրաինան այն նվիրում են Նյու Յորքին: Սա հասարակ մարդկանց հարգանքի տուրքն է անմեղ զոհերի հիշատակին», իր խոսքում ասում է Էդվարդ Սարգսյանը:

Նյու Յորքի ողբերգության զոհերի հիշատակին դեռ շատ ու շատ հուշարձաններ կկանգնեցվեն, բայց դրանք կլինեն հետո, իսկ Յունիոն Սքուերի հրապարակում կանգնեցված այս հուշարձանը պատմության մեջ կմնա իբրեւ առաջինը:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Բանտարկյալներն էլ են «սառը եւ տաք դուշեր» ընդունում

Նաիրի Բաղալյանը պատասխանատվություն է պահանջում

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով կալանված, ապա նախաքննության ընթացքում ազատ արձակված Նաիրի Բաղալյանը դիմել էր ԱԺ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով իրավապահ մարմինների գործունեությունն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովին՝ կալանքի տակ գտնված ժամանակահատվածում իր հանդեպ կատարված անօրինականությունների եւ բռնությունների կապակցությամբ քննություն անցկացնելու եւ դրանց հեղինակներին պատասխանատվության ենթարկելու հարցում օժանդակելու խնդրանքով: Ըստ Բաղալյանի՝ իր նպատակն է թեկուզ ժամանակավոր հանձնաժողովի միջոցով պարզել «ձերբակալության ապօրինությունը, զրպարտչական ցուցմունքների ծագումնաբանությունը եւ թե ինչու համապատասխան մարդիկ քրեական պատասխանատվություն չեն կրել առ այսօր: Քանի որ նրանք ոչ այնքան Նաիրի Բաղալյանին են զրպարտել, որքան փորձել են շեղել նախաքննության ընթացքը»: Իսկ արդեն հանձնաժողովում Ն. Բաղալյանը ներկայացրեց որոշակի փաստեր, որոնք վկայում էին իր հանդեպ զինդատախազությունում կիրառված անմարդկային բռնարարքների մասին:

Այսպիսով՝ «ես ձերբակալվել եմ ոչ թե նոյեմբերի 1-ին, այլ հոկտեմբերի 27-29-ը, առանց որեւէ իրավական, փաստաթղթային ձեւակերպման: Առ այսօր նման որեւէ ձեւակերպում գոյություն չունի եւ ոչ մի տեղ դա արձանագրված չէ: Ես ձերբակալվեցի նոյեմբերի 1-ին, արդեն Վիկտորյա Աբրահամյանի այն ցուցմունքի հիման վրա, ըստ որի, երբ տեռորիստները մտան դահլիճ եւ կրակեցին, ես մտել եմ դահլիճ եւ կազմակերպել լրագրողների հեռացումը: Մի բան, որ ես ոչ միայն չեմ արել, այլեւ շուրջ երեսունի չափ ցուցմունքներով արձանագրված է, թե ինչպես է

Նաիրի Հունանյանն ինքը դա կազմակերպում»:

Նոյեմբերի 1-ին արդեն, ըստ այդ ցուցմունքի՝ Բաղալյանին առավոտյան տարել են զինդատախազություն, այնուհետեւ կեսգիշերին՝ խոշտանգումներից հետո, ստորագրել նրա ձերբակալման սանկցիան եւ տեղափոխել մեկուսարան: Իսկ հունվարից Նաիրի Բաղալյանի համար սահմանվում է հատուկ ռեժիմ, որը պայմանականորեն համակարգի աշխատողները կոչում են «սառը եւ տաք դուշեր»: Ռեժիմի մասին իրեն, Բաղալյանի խոսքերով, տեղյակ է պահել զինդատախազության քննիչ Սամվել Հովհաննիսյանը՝ հունվարի 15-ին:

«Տաք դուշի» էությունը նախկին կասկածյալը հետեւյալ կերպ պարզաբանեց. «Գիշերվա ընթացքում իջեցնում են «բոքսեր» կոչվող բետոնե, առանց լուսամուտի սենյակները, որտեղ մեկ երկաթե նստարան կա միայն: Տասնյակ մարդիկ հոգնելու աստիճան ծեծում են կասկածյալին, այնուհետեւ, նրա վրա լցնում են սառը ջուր եւ ձեռնաշղթաներով կապելով այդ երկաթե նստարանին, շարժվելու հնարավորություն չեն տալիս: Մի քիչ հանգստանալուց հետո, գիշերվա ընթացքում 3-4 անգամ կրկնում են «այցելությունը»: Իսկ սառը դուշն այն է, երբ տանում են կալանավորներին զբոսանքի համար նախատեսված տաղավարները, որոնց ծածկերը միայն վանդակաճաղեր են: Հունվարյան գիշերը հողաթափերով, ոչ տաք հագուստով ինձ թողեցին այնտեղ եւ միայն առավոտյան եկան տանելու»: Այս ամենը, ըստ Բաղալյանի, կոորդինացրել է Մանուկ Միքայելյանը: Դրանց նպատակը եղել է Բաղալյանից այնպիսի ցուցմունքներ ստանալը, որոնք հաստատում էին իբր այն, ինչ ասել է Հունանյանը: Արդյունքի չհասնելով՝ Բաղալյանին դատապարտում են պատի տակ 12 օր կանգնելու՝ առանց նստելու հնարավորության: 5-րդ օրը նա կորցնում է գիտակցությունը, որից հետո բժիշկը զննելով նրան՝ հաստատում է «որ սիրտն այլեւս չի դիմանում»:

Ժամանակավոր հանձնաժողովի անդամ Գրիգոր Հարությունյանի ներկայացրած փորձագետ Արմեն Գեւորգյանը փորձեց պարզել, թե այդքան տանջանքներից հետո Նաիրի Բաղալյանը չի՞ հիվանդացել: Պատասխանը բացասական էր: Իսկ հարցին, թե խոշտանգումներով իրավապահները կոնկրետ ի՞նչ էին ուզում իմանալ, Բաղալյանը պատասխանեց. «Խոսքը այն մասին էր, թե իբր ես Ալիկ Հարությունյանի ցուցումով սպասել եմ Հունանյանին, որպեսզի նրան փոխանցեմ՝ սպանել վարչապետին եւ խորհրդարանի նախագահին, ինչի մասին Հունանյանը ցուցմունք էր տվել հունվարի 8-ին»:

Ըստ փորձագետ Արմեն Գեւորգյանի, Բաղալյանի ցուցմունքներում այնպիսի դետալներ կան, որոնք կարող էին նրա հանդեպ խիստ կասկածներ առաջացնել: Մասնավորապես Բաղալյանը ցուցմունքներով հավաստել է, որ այդ օրը հանդիպել է Հունանյանին, նրա հետ ներս է մտել խորհրդարան, նրա թղթապանակն է վերցրել, պահել է մինչեւ Հունանյանը դուրս գա զուգարանից, նորից այն փոխանցել է վերջինիս: Բաղալյանն ինքն էլ ընդունեց, որ այդ հանգամանքները կարող էին կասկածների տեղիք տալ եւ դրա համար էլ «նոյեմբերի 4-ի սանկցիան չեմ բողոքարկել, համարելով, որ նախաքննության մարմինը երկու ամիս ժամանակ ունի ստուգելու փաստերը, մանավանդ որ վստահում էին եւ գտնում, որ սա այն գործը չէ, որ խաղեր խաղացվեն»:

Ի տարբերություն հանձնաժողովի, որի նպատակն իրավապահների կողմից օրինախախտման դեպքերի բացահայտումներն են, Բաղալյանն առաջնահերթ է համարում դրանք կատարողներին պատասխանատվության ենթարկելը: Սակայն, համապատասխան մարմիններին չդիմելը նա բացատրեց այն հանգամանքով, թե քանի որ մայր գործը դեռ դատական ընթացքի մեջ է, իր դատական հայցը կարող է խանգարել դրան:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

միջպետական

«Բարենպաստ պահ է հայ-ռուսական տնտեսական կապերի զարգացման համար»

Սկիզբը էջ 1

Հայ-ռուսական համատեղ ձեռնարկություններ ստեղծելու նախաձեռնողը հայկական կողմն է

Այսպիսով ՌԴ նախագահի՝ ի սկզբանե տնտեսական շեշտադրումով հայտարարված պաշտոնական այցի գլխավոր արդյունքը դարձավ երկարաժամկետ տնտեսական համագործակցության պայմանագիրը: Այն, Ռ. Քոչարյանի համոզմամբ, հնարավորություն է ստեղծում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի տնտեսական համագործակցությունը դարձնել առավել կանխատեսելի, հստակ եւ այն ուղղություններով, որոնք երկու կողմերն էլ համարում են ամենահեռանկարային: Ինչպես Ռ. Քոչարյանի հետ համատեղ մամլո ասուլիսին նշեց Վ. Պուտինը, այսօր բարենպաստ պահ է Հայաստանի հետ տնտեսական հարաբերությունների զարգացման համար, քանզի Ռուսաստանում նկատվում է տնտեսական որոշակի աշխուժացում, անցյալ տարի գրանցվել է տնտեսական 8 տոկոսի աճ: «Մենք Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ձեռք բերեցինք կոնկրետ պայմանավորվածություններ, մոտ ժամանակներս երկու երկրների միջկառավարական հանձնաժողովը առարկայական աշխատանք կսկսի ռուս-հայկական համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման առումով»: Խոսքը երկարաժամկետ համագործակցության շրջանակներում Ռուսաստանին ունեցած Հայաստանի պետական պարտքի դիմաց համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման եղանակի մասին է: ՀՀ նախագահը հերքեց հայաստանյան ԶԼՄ-ներում հայտնվող տեսակետը, թե Ռուսաստանն է պարտադրում պարտքի մարման նման եղանակ: ՌԴ նախագահն էլ վստահեցրեց, թե այս նախաձեռնության հեղինակը Ռոբերտ Քոչարյանն է, եւ որ խնդիրը տնտեսական համագործակցության խթանման մասին է, եւ կարեւորն այստեղ պարտքի մարումը չէ: Նա հավաստեց նաեւ, թե այս կտրվածքով իրենց բանակցությունները կենտրոնացված են եղել կոնկրետ ձեռնարկությունների վրա, եւ որ մինչեւ տարվա վերջ այս նախաձեռնությունը առավել հստակ եւ տեսանելի կդառնա:

ՌԴ փոխվարչապետ, հայ-ռուսական տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի Ռուսաստանի համանախագահ Իլյա Կլեբանովը պարզաբանեց, որ արդեն հոկտեմբերին միջկառավարական հանձնաժողովը կլրացնի երկարաժամկետ համագործակցության պայմանագիրը կոնկրետ հավելվածներով, այսինքն՝ կնշվեն կոնկրետ ձեռնարկությունները: Ի. Կլեբանովն առանձնացրեց էլեկտրոնակոմպոնենտային բազայի վերականգնումը Հայաստանում եւ էներգետիկ փոխգործակցությունը: «Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանը դիտում ենք որպես առանձին ծրագիր, նկատի ենք առնում նաեւ Հայաստանի ՋԷԿ-երի նորացումը: Այսօր Հայաստանում արդեն բանակցություններ են վարվում, եւ Ռուսաստանը միանշանակ կմասնակցի ՋԷԿ-երի սեփականաշնորհման մրցույթին, կմասնակցեն «ՌԱՕԵԷՍ»-ը, «Գազպրոմը», «Իտերան» իրենց արտասահմանյան գործընկերների, մասնավորապես «Յունիոն Ֆենոզայի» հետ: Հայ լրագրողների հարցին, թե արդյոք Ռուսաստանը չէ՞ր կարող առաջարկել պետական պարտքի մարման ավելի մեղմ ճանապարհ, Ի. Կլեբանովը պատասխանեց, որ Հայաստանի ֆինանսական վիճակն այսօր որոշակի ժամկետներում պարտքի վերաձեւակերպման հնարավորություն չի տալիս, եւ այս ճանապարհն այդ առումով ավելի մեղմ է, քանզի կբարելավի Հայաստանի արդյունաբերության վիճակը, կստեղծի աշխատատեղեր:

Այցի ավարտին Ռուսաստանի եւ Հայաստանի նախագահները հանդիպեցին երկու երկրների գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ: Այստեղ Ռոբերտ Քոչարյանը նշեց, թե հույսով է, որ 1-2 տարուց Հայաստան-Ռուսաստան համագործակցության մասին խոսելիս այլեւս չպիտի ասվի, թե տնտեսական ոլորտը զիջում է ռազմաքաղաքականին: Քոչարյանը նշեց, թե տնտեսական ինչ-որ համագործակցություն այսօր էլ կա, խոսքը դրա սերտացման մասին է: Վ. Պուտինն էլ ավելացրեց, թե Ռուսաստանի ուղղակի ներդրումներն անցյալ տարի ավելացել են 30 տոկոսով: Հանգելով համագործակցության սերտացման առավել կոնկրետ խնդիրների քննարկմանը՝ Վ. Պուտինը կոչ արեց գործարարներին մտածել Փոթի-Պորտ-Կավկաս լաստանավային ճանապարհի գործարկման ելքերի մասին: «Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ տրանսպորտային ուղղակի կապը սկզբունքային խնդիր է, եկենք միասին մտածենք՝ ինչպես վարվել»:

«Չեմ ուզում, որ ԼՂ խնդրի լուծման գտնվելուց հետո կողմերից մեկն ասի, թե զիջել է Ռուսաստանի ճնշմամբ»

Անդրադառնալով ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման խնդրին, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ԵՊՀ-ում նշեց, թե առանց Ռուսաստանի ակտիվ մասնակցության այդ խնդրի կարգավորումն ուղղակի անհնար է, եւ որ միջնորդների մեղքով չէ գործընթացն այսօր կանգնած, այլ՝ հակամարտության կողմերի: Վ. Պուտինն էլ, ինչպես մամլո ասուլիսին, այնպես էլ ուսանողների հետ հանդիպմանը, իր հերթին վստահեցրեց, թե Ռուսաստանը պատրաստ է դրական դեր խաղալ խնդրի կարգավորման այն քաղաքականության մեջ, որ վարում են այսօր Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները: Նա ասաց, թե նախորդ ժամանակներից մեզ մնացած այս խնդրի հանգուցալուծումը միմիայն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ձեռքերում է, եւ որ Ռուսաստանը կպաշտպանի կարգավորման ցանկացած տարբերակ, որն ընդունելի կլինի Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ժողովուրդների համար:

Պրն Պուտինը պարզաբանեց, թե Ռուսաստանն ինչպես շահագրգռված է կոնֆլիկտի լուծմամբ, ու եթե երբեւէ որեւէ մեկին թվացել է, թե Ռուսաստանը կամենում է ձուկ որսալ պղտոր ջրում, այդպես չէ: «Քանի որ մեր ռազմավարական, առաջին հերթին տնտեսական շահերին շատ ավելի համապատասխանում են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի խաղաղ փոխհարաբերությունները: Այդ դեպքում մենք կարող ենք առավել արդյունավետ զարգացնել տնտեսական համագործակցությունը: Օրինակ, շատ խնդիրներ հանգում են տրանսպորտային ենթակառուցվածքին»: ՌԴ նախագահը ճշտում մտցրեց նաեւ, թե ինքը չէր ուզենա, որ որեւէ լուծում գտնվելուց հետո Ռուսաստանը մեղավոր համարվի: «Ի՞նչ է կոմպրոմիսը՝ որեւէ մեկի կողմից զիջում: Ես չէի ուզենա, որ այդ կոմպրոմիսից հետո որեւէ կողմ ասի, թե մենք զիջեցինք Ռուսաստանի ճնշման ներքո: Ամենայն պատասխանատվությամբ հայտարարում եմ՝ ԼՂ հակամարտության կարգավորումը ձեր խնդիրն է, եւ դուք եք լուծելու»: Վ. Պուտինը հայտնեց Ռուսաստանի պատրաստակամությունը՝ համաձայնության գալուց հետո աջակցել եւ այդ պահից հետեւել, որպեսզի չխախտվի:

«Ես եւս ինձ մեղավոր եմ զգում ԱՄՆ-ում տեղի ունեցածի համար»

Իր մեղքի զգացումը ԱՄՆ-ում սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական դեպքերի առումով Ռուսաստանի նախագահը բացատրեց նրանով, որ թեպետ ահաբեկչության սպառնալիքի մասին շատ էր խոսվում, բայց հավանաբար՝ ոչ բավարար, որպեսզի ահաբեկչական այդ ակտը տեղի չունենար: Ըստ նրա, տեղի ունեցածն իր մասշտաբներով եւ դաժանությամբ համեմատելի է նրա հետ, ինչ անում էին ժամանակին նացիստները: «Ես չեմ կարող չխոսել այն մասին, ինչ տեղի ունեցավ ԱՄՆ-ում: Ողբերգական այդ դեպքերը ստիպեցին մեզ նորովի գնահատել հավաքական անվտանգության գոյություն ունեցող համակարգը»: Վ. Պուտինի համոզմամբ, աշխարհում իրավիճակը փոխվել է ոչ ԱՄՆ-ի ահաբեկչական ակտի հետ կապված: Նրա հավաստմամբ, իրավիճակը վաղուց էր փոխվել, պարզապես, ցավոք, մենք դա չէինք նկատում, «ԱՄՆ-ի ողբերգական դեպքերը միայն հաստատեցին այդ փոփոխությունները»: Ըստ Վ. Պուտինի՝ Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Մ. Նահանգների դեպքերն առանձնահատուկ նշանակություն ունեն, ու մենք պիտի ամրապնդենք թե՛ մեր, թե՛ միջազգային անվտանգության համակարգը: Ռուսաստանի ղեկավարը տեղեկացրեց, թե անվտանգության նոր համակարգի չափանիշները կքննարկվեն ու կճշտվեն ամենամոտ ժամանակներս Շանհայում՝ իր եւ ԱՄՆ-ի նախագահի հանդիպման, այս տարի Մ. Նահանգներ նախատեսվող իր այցի, ինչպես նաեւ Բրյուսելում Եվրամիության ղեկավարության հետ եւ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր շտաբում նախատեսվող իր հանդիպումների ընթացքում: Ռ. Քոչարյանն էլ ավելացրեց, թե ՌԴ առաջնորդն այս մասին խոսել է շատ որոշակի նաեւ ԱՄՆ-ում տեղի ունեցածից առաջ էլ: Եվ որ միջազգային ահաբեկչության խնդիրների կտրվածքով երկու նախագահների բանակցությունների օրակարգում եղել են քննարկումներ նաեւ ԱՊՀ հավաքական անվտանգության պայմանագրի շրջանակներում: Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում տեղի ունեցած ահաբեկչական ակտերի հակաքայլերի վերաբերյալ Վ. Պուտինը նշեց, թե բոլոր գործողությունները պիտի հիմնվեն իրական, հավաստի փաստերի վրա: «Կատարելապես վստահ եմ, որ չարը պիտի պատժվի: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի կամ Ռուսաստանի անմիջական մասնակցությանը հակաահաբեկչական գործողություններին, ապա նշեցինք, որ տարածաշրջանում հակաահաբեկչական խնդիրները կարող ենք լուծել ԱՊՀ՝ վերջերս ստեղծված հակաահաբեկչական կենտրոնի շրջանակներում», ասաց Վ. Պուտինը: Նա նշեց նաեւ, թե իրենք կովկասյան քառյակը (Ռուսաստան, Հայաստան, Վրաստան, Ադրբեջան) դիտարկում են որպես տարածաշրջանային անվտանգության համակարգի ստեղծման լավ մոդել:

Հայ-ռուսական տնտեսական մերձեցումը խարսխվում է էներգետիկայի վրա

Ամենագլխավոր ու առանցքային համաձայնագրերը չստորագրվեցին՝ հետաձգվելով մինչեւ տարեվերջ

ՌԴ նախագահ Պուտինի պաշտոնական այցի շրջանակներում նախատեսված 8 համաձայնագրերից կնքվեց 6-ը: Ատոմային էներգետիկայի եւ գազամատակարարման ոլորտում հայ-ռուսական համագործակցությունների մասին համաձայնագրերը հետաձգվեցին: Այդ երկու համաձայնագրերը, փաստորեն, հայ-ռուսական ռազմավարական գործընկերության համաձայնագրերի փաթեթի մեջ ամենակարեւորն ու հրատապն էին, որոնք նախապատրաստվում էին արդեն տեւական ժամանակ (դրանով էին պայմանավորված նաեւ ՀՀ էներգետիկայի նախարարի վերջին շրջանի երկարատեւ գործուղումները Մոսկվա): Համաձայնագրերի հետաձգումը ըստ ամենայնի ունի երկու բացատրություն՝ կամ ծավալուն լինելու պատճառով հնարավոր չէր եղել ավարտին հասցնել, կամ էլ՝ որոշ կարեւոր հարցերի շուրջ (մասնավորապես գազամատակարարման սակագների, համակարգի ձեռնարկությունների համատեղ շահագործման եւ այլն) տարաձայնություններ կան:

Էներգետիկ բնագավառը հայ-ռուսական տնտեսական մերձեցման ամենառանցքային ոլորտն է: Պատահական չէ, որ ՌԴ նախագահին ուղեկցող պատվիրակության կազմում ներկայացված էր Ռուսաստանի էներգետիկ ոլորտի ողջ վերնախավը՝ ՌԴ էներգետիկայի նախարարն ու ատոմային էներգետիկայի փոխնախարարները, Ռուսաստանի երկու խոշորագույն ընկերությունների ղեկավարները՝ «Գազպրոմ» ԲԲԸ վարչության նախագահ Ալեքսեյ Միլլերն ու «Իտեռա գրուպի» նախագահ Իգոր Մակարովը (ի դեպ, անձնական ինքնաթիռով): Շաբաթ օրը այցի շրջանակներում ՌԴ էներգետիկ ոլորտի բարձրաստիճան պաշտոնյաները «Հայռուսգազարդ» հայ-ռուսական ՀՁ-ում մոտ 1,5 ժամ քննարկումներ ունեցան ՀՀ էներգետիկայի նախարարի, ՀՁ հայաստանցի գործընկերների հետ:

Հանդիպման վերջում տեղի ունեցած բրիֆինգում ՀՀ էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանը տեղեկացրեց, որ երկուստեք պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ստեղծելու կոորդինացիոն խորհուրդ, որը կզբաղվի երկու երկրներին հետաքրքրող ամբողջ համալիր հարցերով: Դրանք, ըստ Կ. Գալուստյանի, ընդգրկում են ամբողջ ոլորտը՝ էլեկտրաէներգետիկան, էներգակիրների մատակարարումը, համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծումն ու շահագործումը, էլեկտրաէներգիան եւ գազը երրորդ երկրներին վաճառելը: Նա տեղեկացրեց, որ վերջնականապես լուծվել են ամենահրատապ հարցերը, մասնավորապես՝ ատոմային վառելիքի (այժմ խնդիրը ՌԴ-ից Հայաստան վառելիքի տեղափոխման կազմակերպումն է), 17 մլն դոլարի պարտքի վերակառուցումը՝ մինչեւ 2002 թ. եւ այլն: Քննարկվել են նաեւ «Հայռուսգազարդի» կառուցվածքի, ներդրումների խնդիրները (հիշեցնենք, որ «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ-ն ստեղծվել է 1997 թ.-ին՝ 280 մլն դոլարի կանոնադրական կապիտալով: Ընկերության բաժնետոմսերի 55 տոկոսը պատկանում է ռուսական կողմին (45 տոկոսը՝ «Գազպրոմին» եւ 10-ը՝ «Իտեռային»):

«Հայաստանի հետ էներգետիկայի բնագավառում համագործակցությանը Ռուսաստանը ռազմավարական նշանակություն է տալիս», իր հերթին շեշտեց ՌԴ էներգետիկայի նախարար Յուսուֆովը: Պատասխանելով այն հարցին, թե ի՞նչ է ենթադրում էներգետիկ բնագավառի հայ-ռուսական համաձայնագիրը, ՌԴ նախարարը տեղեկացրեց, որ ենթադրաբար մինչեւ տարեվերջ վերջնական ավարտին կհասցվի: Էներգետիկ բնագավառում երկու երկրներն ունեն կարեւոր եւ փոխադարձ հետաքրքրություն ունեցող հարցեր, որոնք հիմնավոր քննարկումներ են պահանջում:

Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանի կողմից Հայաստանին տրվելիք արտոնություններին, ապա, ըստ Կ. Գալուստյանի, շատ կարեւոր է, որ դրանք երկուստեք հավասարարժեք լինեն: Հայկական կողմից պահանջ էր դրվել իջեցնել Հայաստան առաքվող գազի սակագինը: Սակայն իրականում հնարավոր է ճիշտ հակառակը, քանի որ հոկտեմբերի 1-ից ՌԴ-ն մինչեւ վրացական սահման մատակարարվող 1000 խմ սակագինը 50 դոլարից հասցնելու է մինչեւ 56 դոլար, ինչը կանդրադառնա նաեւ Վրաստանի տարածքով Հայաստան մատակարարվող գազի գնի վրա: Այդ մասին հարցին ի պատասխան «Իտեռայի» նախագահ Ի. Մակարովը տեղեկացրեց, որ սակագնի բարձրացումը ՌԴ կառավարության նախաձեռնությունն է եւ իր ընկերության հետ կապ չունի: Հնարավոր է, որ կառավարությունը վերանայի այդ որոշումը: Անպատասխան մնաց ճշտող հարցն այն տեղեկության մասին, թե ռուսական ընկերությունները՝ «ՌԱՕ ԵԷՍ»-ը, «Իտեռան» նրանց գործընկեր իսպանական «Յունիոն Ֆենոզայի» հետ մեկտեղ կոնսորցիումի ձեւով մասնակցելու են ՀՀ ՋԷԿ-երի միջազգային մրցույթին: Կ. Գալուստյանն առաջ ընկնելով նշեց, որ դեռ ընթանում է որակավորման գործընթացը, հարցը քննարկվում է եւ կարիք չկա անհարմար վիճակի մեջ դնելու ռուսական կողմին: Հնարավոր չեղավ լրացուցիչ տեղեկություն ստանալ նաեւ «Իրան-Հայաստան» գազամուղին ռուսական «Գազպրոմ» ընկերության հնարավոր մասնակցության մասին: «Գազպրոմի» նախագահ Ա. Միլլերը վստահեցրեց, որ մոտ օրերս վերջնական լուծում կկայացվի:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Օդային հարվածով հաղթանակի ապահովումն Աֆղանստանում հեռանկար չունի

Իսկ ցամաքային գործողություններն ամերիկյան հետեւակայինների համար խիստ վտանգավոր են

Սեպտեմբերի 11-ին Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում իրականացված ահաբեկչական գործողությունները, կասկածի տակ դնելով ամերիկյան ժողովրդի ազգային անվտանգությունը, ոչ միայն սասանեցին երկրի պաշտպանական համակարգի անխոցելիության վերաբերյալ նրա անսասան հավատը, այլեւ լուրջ հարված հասցրին Մ. Նահանգների միջազգային հեղինակությանը: Այդ ընթացքում ահաբեկչության դեմ աշխարհի ամենահզոր ռազմական մեքենայի անզորությունը հուսահատության եզրին կանգնեցրեց ամերիկացիներին: ԱՄՆ-ի իշխանությունները, այնուամենայնիվ, կրում են այդ անզորության պատասխանատվությունը: Քանի որ դրանից հրաժարվել չի կարելի, իսկ նրանց ոչ մի կերպ չի հաջողվում բացահայտել պատասխանատուներին, ուստի նրանք ամերիկյան ժողովրդին հուսահատությունից դուրս բերելու, ամերիկյան անվտանգության համակարգի նկատմամբ նրա անվստահությունը փարատելու եւ պետության միջազգային հեղինակությունը վերականգնելու համար փորձում են ճզմել ԱՄՆ-ի հավանական թշնամիներին, որպեսզի ահաբեկչական գործողությունների պատասխանատվությունը նրանց վրա բարդելիս հնարավոր լինի խուսափել անհրաժեշտ ապացույցներ ներկայացնելու պարտավորությունից:

Ահա թե ինչու ԱՄՆ-ը որոշակի ահաբեկչության համար անորոշ կազմակերպիչներին գլոբալ պատերազմ է հայտարարում՝ փորձելով պատժել ահաբեկիչներին, ահաբեկչական կազմակերպություններին, նրանց հովանավորող երկրներին եւ այն պետություններին, որոնք վերջիններիս աջակցում են: Ահաբեկիչների մեջ թիվ 1 կասկածյալը Ուսամա բեն Լադենն է, որի թալիբների կողմից հովանավորման պարագան Աֆղանստանը դարձնում է կասկածելի երկրների մեջ առաջինը եւ ենթադրվում է, որ նրան էլ Իրաքն է աջակցում: Այսպիսով, Աֆղանստանն ու Իրաքը դառնում են առաջիկա պատերազմի թիրախ:

Նախագահ Ջորջ Բուշն ամերիկյան ժողովրդին սկսել է պատերազմի նախապատրաստել: Ամերիկյան մամուլի ձեւավորած համապատասխան հասարակական կարծիքի պայմաններում ահաբեկիչների թիկունքում կանգնածների բացահայտումը մոռացության է տրվում, եւ ամերիկյան հասարակությունը վրեժխնդրության զգացումով նախագահից պահանջում է անհապաղ փոխհատուցել ահաբեկչությունը՝ պատժելով ահաբեկիչներին: Ակամա հարց է ծագում՝ ո՞ւմ պատժել: Դրա պատասխանն արդեն միանշանակ է՝ նախ Աֆղանստանին, ապա՝ Իրաքին: Ինչո՞ւ: Ինչպես երեւում է, այդ հարցն ամերիկացիներին, առավել եւս՝ Բուշի վարչակարգին, արդեն չի հետաքրքրում: Այսպիսով, Աֆղանստանի եւ Իրաքի դեմ հայտարարվող առաջիկա պատերազմը հանգում է ամերիկացիների վրեժխնդրության զգացումի բավարարմանը:

Սեպտեմբերի 17-ին թուրքական հեռուստատեսությունը նշեց, որ այսօր ԱՄՆ-ում ոչ ոք կասկածի տակ չի դնում պատերազմական գործողությունների անհրաժեշտությունը, նույնիսկ չի էլ վիճարկվում՝ թե ո՞ր պետության դեմ: Բայց այդ պատերազմն օդային հարվածո՞վ սահմանափակելու, թե՞ միաժամանակ ցամաքային գործողությունների դիմելու հարցը տեղիք է տալիս բուռն քննարկումների, որոնց արդյունքն ամենեւին էլ միանշանակ հետեւության չի հանգեցնում: Այլ կերպ՝ Բուշի վարչակարգն ահաբեկչությանը ժամանակից շուտ պատերազմ հայտարարելիս, Աֆղանստանը ներկայացնելով թիվ 1 կասկածյալ երկիր, ինքն իրեն դնում է դժվարին կացության մեջ: Բավականին դժվար է լինելու նաեւ միանգամից օդային հարվածներ հասցնել մի քանի երկրների:

Հարցը, սակայն, այդ հարվածները չեն, այլ դրանց արդյունավետությունը: Աֆղանստանի պարագայում օդային հարվածները հազիվ թե նպատակին ծառայեն, որովհետեւ այդ երկրում ռմբակոծության ենթակա ոչ ռազմական օբյեկտներ կան, ոչ էլ տնտեսական կառույցներ, էլ չենք խոսում էներգետիկ համակարգի մասին: Ուրեմն արդյունքի հասնելու համար ամերիկացիները Աֆղանստանում պետք է ծավալեն լայնամասշտաբ ցամաքային գործողություններ: Մինչդեռ վերջիններս, ինչպես այդ մասին հեռուստահաղորդմանը նշեց հայտնի թուրք քաղաքագետ Հասան Քյոնին, որպես կանոն ցամաքում կռվել չեն սիրում:

Ավելին՝ եթե մի պահ պատկերացնենք, որ ԱՄՆ-ը համարձակվեց ցամաքային գործողությունների դիմել, եւ նրա քաջարի հետեւակայինները ցամաքում լուրջ հաղթանակի հասան աֆղանական լեռներին ապավինած աֆղանցիների նկատմամբ, այս դեպքում էլ ամերիկացիների առջեւ ծառանում է Աֆղանստանի սահմանների թափանցիկության հարցը: Այսինքն՝ վերջնական հաղթանակի ապահովումը ենթադրում է աֆղանական սահմանների լիարժեք վերահսկողությունը, իսկ թափանցիկության պայմաններում վերահսկողության համար, ըստ Եվրասիայի ռազմավարական թուրքական կենտրոնի փորձագետ Նիհադ Ալի Օզջանի, առնվազն պահանջվում է 2 միլիոնանոց բանակ: Ի դեպ, նա միաժամանակ հիշեց, որ մեկ աֆղանական զինվորի ոչնչացումն ԱՄՆ-ի համար 2 մլն դոլար է արժենալու:

Գուցե Բուշը դոլարներ չխնայի, բայց 2 մլն զինվոր Աֆղանստան մտցնել չի կարող: Ուրեմն աֆղանցիները վատթարագույն դեպքում կանցնեն Պակիստան, որտեղ, բացի աֆղանցիներից, բավականին ամուր են նաեւ թալիբների դիրքերը: Այս հանգամանքը պետք է սթափի ԱՄՆ-ին, որպեսզի նա մինչ Աֆղանստան ներխուժելը հաշվի նստի տարածաշրջանում ձեւավորված միջպետական համակարգի, ռազմաքաղաքական առկա հավասարակշռությունների, միջազգային շահերի եւ վերջապես՝ հարեւան երկրների մոտեցումների հետ:

Դրանցից Թուրքմենստանը ՄԱԿ-ից ստացել է չեզոք երկրի կարգավիճակ, ինչը նախագահ Թուրքմենբաշիի հավաստմամբ, բացառում է օդային տարածքի տրամադրումն ինչպես ԱՄՆ-ին, այնպես էլ ՆԱՏՕ-ին, առավել եւս ռազմական գործողությունների մասնակցությունը: Թեեւ Ուզբեկստանը չեզոք երկիր չէ, բայց եւ այնպես նա նույնպես ակնհայտորեն դեմ է տարածքի տրամադրմանը: Իսկ Տաջիկստանը հայտարարել է, որ բազա չի կարող տրամադրել ամերիկացիներին, ինչը միանգամայն համապատասխանում է ԱՊՀ երկրների օդային տարածքն ու սահմանները Աֆղանստանի դեմ օգտագործելու հարցում Ռուսաստանի բացասական վերաբերմունքին:

Թեեւ հարեւաններից միայն Պակիստանն է, որ Աֆղանստանի հարցում գործուն աջակցություն է խոստանում ԱՄՆ-ին՝ փոխարենը պահանջելով զիջել իր երկրի 30 մլրդ դոլար արժողությամբ արտաքին պարտքն ու Քաշմիրի հարցում ընդդեմ Հնդկաստանի պաշտպանել պակիստանցիների ազգային շահերը: Ի դեպ, հակառակ կառավարության՝ Պակիստանի ժողովուրդն ամենեւին էլ հավանություն չի տալիս Աֆղանստանի դեմ ամերիկյան սպառնալիքներին: Թուրքական հեռուստատեսության տվյալներով՝ երկրում տեղի են ունենում հակաամերիկյան ցույցեր: Հատկանշական է, որ համանման ցույց, ըստ նույն աղբյուրի, կազմակերպվել է նաեւ Գերմանիայում, որտեղ նեոֆաշիստները ԱՄՆ-ին եւ Իսրայելին դատապարտող կարգախոսներով այրել են ամերիկյան դրոշը:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ դեռ Աֆղանստան չմտած ԱՄՆ-ի նկատմամբ ի հայտ են գալիս ատելության նոր դրսեւորումներ: Կասկածից վեր է, որ երկիր ներխուժելուց հետո դրանք բոլորովին այլ երանգ եւ նոր թափ կստանան եւ Աֆղանստանին պատժելու փոխարեն կպատժվի ինքը՝ ԱՄՆ-ը: Ինչ վերաբերում է աֆղանցիներին, նրանց նկատմամբ համակրանքը կախված կլինի ամերիկացիների հարձակումներին դիմակայելու կարողություններից: Թվում է, թե աֆղանական ժողովուրդն այդ կարողությունն ունի: Ի վերջո, թշվառության մեջ տանջվելու փոխարեն կարելի է «սրբազան պատերազմում» զոհվել, իսկ այդ պատերազմն արդեն նրանք հայտարարել են՝ չմոռանալով հանդերձ նախազգուշացնել հարեւան այն երկրներին, որոնք կփորձեն պատերազմի հարցում աջակցություն ցույց տալ ԱՄՆ-ին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Բուշը պատերազմ է հայտարարել մահմեդական ահաբեկչությանը

Սկիզբը էջ 1

«Ամերիկան վտանգի է դիմում, դա կլինի պատերազմ առանց հստակ նպատակի: Ես համոզված եմ, ռազմական գործողությունները չեն կանխի ԱՄՆ-ի դեմ հետագա առավել վատթար միջազգային ահաբեկչությունը», ասել է տկն Լիին: Ռազմական գործողություններ սկսելուն անվերապահորեն կողմ է պետքարտուղար Ք. Փաուելը, որը երեկ CBS TV-ին տված հարցազրույցում ասաց, թե «մենք պատրաստ ենք ահաբեկիչներին հարվածել բոլոր կողմերից, արմատախիլ անել մահմեդական ահաբեկչությունը»: Փաուելը չի կասկածում, որ ահաբեկչության հովանավորն ահաբեկչական «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության առաջնորդ բեն Լադենն է: ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը վստահ չէ, որ հենց բեն Լադենն է հովանավորը: Փորձագետների կարծիքով, Ռամսֆելդի այս տեսակետը պայմանավորված է պատերազմ չսկսելու շարժառիթներով:

Սպիտակ տունը քննարկում է՝ ի՞նչ անել, ե՞րբ, ինչպե՞ս սկսել պատերազմը եւ ամենակարեւորը՝ ինչպե՞ս հասցնել հաջող ավարտի: Ամերիկյան մամուլ սպրդող տեղեկությունների համաձայն՝ ԱՄՆ-ի եւ դաշնակիցների միացյալ ուժերը նախ կսկսեն ռմբահարել բեն Լադենի բնակության ենթադրվող կետերը եւ «Ալ Ղաիդա»-ի ճամբարները, եթե ԱՄՆ ռազմավարական դաշնակից Պակիստանը չկարողանա համոզել թալիբներին՝ հանձնելու բեն Լադենին: Ակնհայտ է, որ հենց Պակիստանն է թալիբների հովանավորը, ընդ որում Իսլամաբադն օգնություն է տրամադրում, ավելի ճիշտ՝ էր, ԱՄՆ-ից ստացվող օգնության հաշվին: Թալիբների բացահայտ հովանավորներ են համարվում ԱՄՆ-ի ռազմավարական մեկ այլ դաշնակիցը՝ Սաուդյան Արաբիան եւ Արաբական Միացյալ էմիրությունները (ԱՄԷ), ինչպես նաեւ Միջին Արեւելքի մի շարք մահմեդական ահաբեկչական խմբավորումները: Եթե թալիբները չհանձնեն բեն Լադենին, իսկ հանձնելու հավանականությունը չափազանց փոքր է, եթե օդային ռմբահարումները ցանկալի արդյունք չտան, ԱՄՆ-ը հարվածներ կհասցնի Թալիբանին, այսինքն՝ Աֆղանստանին: Որպես հնարավոր ռազմակայաններ նշվում են Թուրքիայի տարածքում գտնվող Ինջիռլիքը, Սաուդյան Արաբիայում, Քուվեյթում, Կատարում գտնվող ռազմակայանները կամ Տաջիկստանի տարածքը: Բացառված չեն նաեւ ցամաքային ուժերի կիրառումը եւ ահաբեկչությանը հովանավորող համարվող մի շարք երկրների ռմբահարումները՝ Եմեն, Սուդան, Ալժիր: Մի խոսքով՝ երրորդ համաշխարհային պատերազմ: Վաշինգտոնը մահմեդական ահաբեկչական կազմավորումների շարքին դասում է Լիբանանի «Հզբոլլահին», Պակիստանի «Հարաքաթ ուլ Մուջահեդդինին», Աֆղանստանի «Ալ Ղաիդային», եգիպտական «Ջամաաթ ուլ Ջիհադին» եւ «Ալ Գամմաս ալ Իսլամիային», պաղեստինյան «Համասին»: Այս օրերին անընդհատ ահաբեկչությունը հովանավորող պետությունների շարքում անդադար շրջանառվում են նաեւ Իրանի եւ Իրաքի անունները: Հեռուստաընկերությունները որպես առաջնային լուր տարածեցին այս տարվա փետրվարին եւ ապրիլին՝ համապատասխանաբար Բեյրութում եւ Թեհրանում տեղի ունեցած մահմեդական կազմակերպությունների գագաթաժողովների մասին, որոնց ընթացքում սրբազան պատերազմ էր հայտարարվել Իսրայելին եւ ԱՄՆ-ին: Զարմանալի, ծիծաղելի էր «բացահայտումները» Կենտրոնական հետախուզությանը (CIA-ին) վերագրելը, երբ գագաթաժողովը գաղտնի չի եղել, այդ մասին մամուլը գրել է: Հավանաբար այս ձեւով փորձ է արվում վերականգնել CIA-ի հեղինակությունը. վերջինիս, ինչպես նաեւ հետաքննությունների ֆեդերալ ծառայությանը (FBI) ամերիկացիները մեղադրում են անգործության մեջ:

Ակնհայտ է, որ ԱՄՆ-ը պատրաստվում է պատերազմին, նախագահ Բուշի խոսքերով՝ փոխհատուցման: Ամերիկացիների 85 տոկոսը, ըստ սոցիոլոգիական հարցումների, հավանություն է տալիս, փոքրամասնությունը, այդ թվում՝ ԱՄՆ 7 մլն մահմեդական քաղաքացիների մեծ մասը մտահոգված է 21-րդ դարի առաջին պատերազմի անկանխատեսելի հետեւանքներից: Որպես բացասական հետեւանքներ նշվում են, նախ, հնարավո՞ր է ռմբահարումներով ոչնչացնել բեն Լադենին եւ մահմեդական ահաբեկչությանը: Ենթադրենք, բեն Լադենը ոչնչացվում է, իսկ «գաղափա՞րը»: Արդյոք նոր բենլադեններ չե՞ն ծնվի, արդյոք բացառվո՞ւմ է ԱՄՆ-ի դեմ նոր, ավելի սարսափելի ահաբեկչական գործողությունը: Եթե ահաբեկիչները կարողանում են ավերել ԱՄՆ խորհրդանիշները՝ Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնը, մասամբ՝ Պենտագոնը, ապա «ամենահամեստ» հաշվարկներով չե՞ն կարող հարվածել ամերիկյան շահերին, ինչը եղավ վերջերս Եմենում, երբ ռմբահարվեց ամերիկյան «Քոուլ» ռազմանավը, երբ զոհվեցին 17 ամերիկացի նավաստիներ: 1988 թ. օգոստոսին, այն բանից հետո, երբ ահաբեկչություն կատարվեց Քենիայում եւ Տանզանիայում, ԱՄՆ օդուժը 70 անգամ ռմբահարեց Արեւելյան Աֆղանստանը, բեն Լադենի ենթադրյալ հենակետերը: Արդյունքը՝ զրո: Սպիտակ տան՝ պատերազմ սկսելու ամենաջերմ ջատագովները նույնիսկ համաձայնում են, որ 1998 թ. ամերիկյան 70 ռմբահարումները դաս էին, թե ինչ չպետք է անել: Արդեն 10 տարի՝ սկսած 1991 թ., ամերիկյան եւ բրիտանական օդուժը Սադդամ Հուսեյնին տապալելու ակնկալիքով ռմբահարում է Իրաքը: Ի՞նչ արդյունքներ են տվել այդ ռմբահարումները, բացի նրանից, որ սպանվել են անմեղ քաղաքացիներ:

Առավել աղոտ են երեւում Աֆղանստանի նկատմամբ ցամաքային պատերազմ սկսելու հետեւանքները: Երբեմն ծիծաղելի է հնչում՝ աշխարհի ամենահզոր պետությունը՝ ԱՄՆ-ը, ռազմական գործողություններ է ձեռնարկում աշխարհի ամենաաղքատ պետություններից մեկի՝ Աֆղանստանի դեմ: Առանց այն էլ վերջին 22 տարիներին այս պետությունն անդադար պատերազմների մեջ է. աֆղանները նախ, կարելի է ասել, դիմակայեցին խորհրդային լայնածավալ հարձակումներին, ջախջախեցին անպարտելի համարվող խորհրդային զորքերը, ապա սկսվեց միջաֆղանական ցեղային պատերազմը, որի հետեւանքով երկիրն ավերվեց, ամայացավ: ԱՄՆ-ին ավերելու ի՞նչ է մնացել:

Օտարերկրյա զորքերի համար Աֆղանստանը համարվում է ճահիճ, թակարդ, որտեղ ընկնողը դուրս չի գալիս: Նախկին խորհրդային զորքերը, աֆղանական ճահիճը երկու անգամ ընկղմել էր բրիտանական ակտիվիստներ:

Բեն Լադենը կրկին հերքում է իր մասնակցությունը

Մինչ Պակիստանը փորձում է համոզել Թալիբանին՝ հանձնել բեն Լադենին, Թալիբանը պակիստանցի մի լրագրողի միջոցով տարածել է, որ «իրենց հյուրը հեռացել է», թե ուր՝ իրենք էլ չգիտեն: Այսօր բեն Լադենը Կատարի «Ալ Ջազերա» TV-ով տարածել է հաղորդագրություն. «Ցանկանում եմ աշխարհին հավաստիացնել, որ ես չեմ պլանավորել ահաբեկչական գործողությունները: Ես բնակվում էի Աֆղանստանում եւ հետեւում իշխանությունների ցուցումներին»:

ԱՄՆ իշխանությունները գրեթե համոզված են, որ սեպտեմբերի 11-ի չորս ահաբեկչությունների կազմակերպիչը բեն Լադենն ու նրա «Ալ Ղաիդա» կազմակերպությունն է, վերջինիս ցանցը տարածված է աշխարհի շուրջ 60 երկրներում, այդ թվում՝ Ադրբեջանում: Հայտնի է, որ բեն Լադենը չեչեն ահաբեկիչներին օժանդակում էր հենց Ադրբեջանի մասնաճյուղի միջոցով: Ի դեպ, ԱՄՆ հատուկ ծառայությունները չեն մոռացել, որ 1988 թ. օգոստոսի երկու ահաբեկչությունները (Տանզանիայում եւ Քենիայում ԱՄՆ դեսպանատների ահաբեկչությունը) ուղղորդվել են Ադրբեջանի մայրաքաղաք Բաքվից:

Մահացածների եւ անհայտ կորածների թիվը շարունակում է աճել

Երկուշաբթի առավոտյան տվյալներով՝ առեւանգված 4 օդանավերում եղել են 266 ուղեւորներ, բոլորն էլ զոհվել են: Պենտագոնի զոհերի թիվը 188 է: Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնում զոհվածների թիվը 190 է, անհայտ կորածներինը՝ 4.957: Այս թվերը, ցավոք, վերջնական չեն: Ենթադրվում է, որ զոհվածների եւ անհայտ կորածների թիվը կանցնի 10 հազարը:

Մշակույթ

Արգենտինյան տանգոյի երեկո

Ալիսիա Թերզյանը կրկին Երեւանում է

«Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում տեղի ունեցավ ուշագրավ մի համերգ, որն ընդգրկված էր «Ավանդական եւ հոգեւոր երաժշտությունը մարդկության ժառանգություն» միջազգային գիտաժողով-փառատոնի շրջանակում:

Վերջինս անց է կացվում Երեւանում՝ Հայաստանում UNESCO-ի հարցերով Ազգային հանձնաժողովի, Հայաստանի կոմպոզիտորների եւ երաժշտագետների միության նախաձեռնությամբ եւ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության հովանավորությամբ:

...Ո՞ւմ հայտնի չէ լատինաամերիկյան, մասնավորապես արգենտինյան տանգոյի հրապուրանքը... Համակ աշխարհի տարբեր ծագերում քանի-քանի՞ սերունդներ հմայվել են նրա բացառիկ ինքնատիպ մեղեդային տարերքով: Հազար-հազարավոր նվագողների, պարողների, ունկնդրող-հանդիսատեսի սրտերն ալեկոծվել են նրա ճկուն ու խռովք ռիթմերի ներքո...

Եվ այսօր, մարդկության հետ թեւակոխելով XXI դար, տանգոն կրկին վերապրում է ասես իր երիտասարդությունը: Եվս մեկ անգամ հոգեհաճո առիթ ունեցանք համոզվելու դրանում անցած շաբաթ օրը «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում, որը հյուրընկալել էր տանգոյի ամենատարբեր տարիքի սիրահարներին:

«Տանգոներ եւ ավելին...» այսպիսի խորագրով էր կոչել Արգենտինայից ժամանած «Encuentros» անսամբլն այդ, իրապես անմոռանալի երեկոն:

Տեղեկացնենք ընթերցողին, որ «Encuentros» խումբը (գործիքային սեքստետ եւ մեներգչուհի) ստեղծվել է տակավին 1979-ին: Կարճ ժամանակահատվածում նվաճելով միջազգային համբավն ու սերը, անսամբլը արգենտինյան տանգոյի ռիթմերն է հնչեցրել աշխարհի տարբեր միջօրեականներում՝ ԱՄՆ-ից Չինաստան, Եվրոպայից Էկվադոր, Լատինական Ամերիկայից Հեռավոր Արեւելք... Հարուստ է «Encuentros»-ի ոչ միայն հյուրախաղերի աշխարհագրական քարտեզը, այլեւ ստեղծագործական արխիվը: Բազում երկրների տարբերական մամուլի հիացական գովասանքներին մեկտեղ, վերջինս համալրված է նաեւ անսամբլի կատարումներով թողարկված մի շարք լազերային ձայնասկավառակներով: Դրանցից 3 CD-ները ներկայացնում են արգենտինյան ճանաչված կոմպոզիտորների ստեղծագործությունների հիման վրա կատարած ձայնագրություններ, մասնավորապես Կառլոս Գուաստավինոյի եւ Խոսե Լուիս Կամպանայի:

Իսկ 2 CD-ները, որ թողարկել է ֆրանսիական Dom Disques կազմակերպությունը (Փարիզ), նվիրված են բուն տանգոյի ժանրին՝ «Tango y algo mas» եւ «Encuentros con el tango»:

Լատինական Ամերիկան եւ ամբողջ աշխարհի տանգոյի երկրպագուները նման բարձր առիթներ ըմբոշխնելու համար, ըստ էության, պարտական են հայտնի երաժշտական գործիչ, կոմպոզիտոր, դիրիժոր, արգենտինահայ Ալիսիա Թերզյանին:

Իր երաժշտական բազմակողմանի ուսումնառության ոլորտում Ալիսիա Թերզյանը հատկապես հիշատակում է Ալբերտո Ջինաստերայից ստացած կոմպոզիցիայի դասերը եւ հայ հոգեւոր երաժշտության պատմության դասընթացները Վենետիկում՝ Տեր հայր Լեոնսիո Դայանի ղեկավարությամբ:

Մի շարք բազմաժանր երկերի հեղինակ Ալիսիա Թերզյանը որպես կոմպոզիտոր արժանացել է Municipal Prize (1964), National Fund for the Arts Prize (1979, 1982), The First National Prize of Music (1982) եւ այլ մրցանակների: Բազմիցս համագործակցել է միջազգային նշանակալի ֆոնդերին, փառատոներին, կազմակերպություններին, այդ թվում Գյուլբենկյան հիմնադրամին, Գրենոբլի նվագախմբին, ֆրանսիական ռադիոյին, Վենեսուելայի «Սիմոն Բոլիվար» նվագախմբին...

Հիրավի մեծ է անխոնջ հայ արվեստագիտուհու ստեղծագործական կարողությունների եւ գործունեության ծիրը: Տարիների ընթացքում Ալիսիա Թերզյանին, որպես կոմպոզիցիայի, երաժշտության տեսության եւ պատմության առարկաների դասախոսի, կարելի էր ունկնդրել Արգենտինայի ազգային կոնսերվատորիայում, Լա Պլատա համալսարանի գեղարվեստի բաժնում, Քյոլնի օպերային թատրոնի գեղարվեստի ինստիտուտում եւ այլուր:

Իր գործին անմնացորդ նվիրումն ապարդյուն չի մնացել: Բազմաթիվ արժանացումների թվում նշելի են Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինի կողմից Ալիսիա Թերզյանին շնորհված «Սբ. Սահակ» եւ «Սբ. Մեսրոպ» մեդալները (1988), միջազգային երաժշտական խորհրդի կողմից՝ «Մոցարտ» շքանշանը (1995):

Նշենք նաեւ, որ Ալիսիա Թերզյանը Չիլիի National Academy of Fine Arts եւ International Music Council of the UNESCO-ի անդամ է: Բացի այդ նախագահում է Argentine Music Council-ը:

Առաջին անգամը չէ, որ մեր հայրենակցուհին Հայաստան է այցելում: Սակայն նրա բովանդակ գործունեությանը մանրամասնորեն առաջին անգամ ենք անդրադառնում «Ազգ» օրաթերթի էջերում: Պատեհ առիթը հիացական արգենտինյան տանգոյի բացառիկ երեկոն էր, որն իրականացավ հենց նրա՝ Ալիսիա Թերզյանի նախաձեռնությամբ ու ջանքերով կյանքի կոչված անսամբլի կողմից:

1968-ին Ալիսիա Թերզյանը կազմակերպել է Encuentros Internationales de Musica Contemporanea ֆոնդը, որը 1979-ից «ժամանակակից երաժշտության միջազգային հանրության» (Արգենտինա) անդամ է: Հանդիսանալով նշյալ ֆոնդի գեղարվեստական ղեկավարը, նա, նպատակ ունենալով արգենտինացի կոմպոզիտորների ստեղծագործությունների տարածումը, ստեղծել է «Encuentros» գործիքային վեցնյակը, որի մասին սույն հրապարակման մեջ արդեն պատմեցինք ընթերցողին:

...«Բալլադ իմ մահվան», «Լուսնային տանգո», «Դանդաղ կրակ», «Տանգո բլյուզ»... անկրկնելի թովչության մի համաստեղություն... Դրանում ամեն մի նոր ռիթմ ու մեղեդի, բառ ու պատկեր տանում էին աշխարհից կտրված երեւակայությունդ դեպի հավերժական տանգոյի, մեր մանկության տանգոյի, մեր... մայրամուտի տանգոյի թանձր գույներով թաթախված, այրվող հորիզոնները...

Վիրտուոզ կատարում ու նրբագեղ մի կնոջ, որը եւ ստեղծողն է, եւ գեղարվեստական ղեկավարը, եւ դիրիժորը, եւ որոշ դեպքերում՝ կոմպոզիտորը, ողջ էությամբ տանգոյին նվիրում:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Սիամանթոյի ստեղծագործությունների նոր հրատարակության առիթով

Սփյուռքահայ բարերար Հարություն Սիմոնյանի ֆոնդի նվիրատվությամբ եւ Երեւանի գրականության ինստիտուտի միջոցով հրատարակության է պատրաստվելու Սիամանթոյի բանաստեղծությունների ժողովածուն, ըստ տեղեկությունների, հայաստանյան արդի ուղղագրությամբ:

Սիամանթոյի քրոջ թոռը եւ «Սիամանթո» միության նախագահ դոկտ. Մանուկ Ադամյանը՝ հետամուտ հեղինակի լեզվական իրավունքներին (բանաստեղծը կենդանության օրոք իր գործերը հրատարակել է մեսրոպյան ուղղագրությամբ), «Ազգ» օրաթերթին է հղել մի հայտարարություն հետեւյալ բովանդակությամբ.

«Տրուած ըլլալով որ ո՛չ ոք իրաւունք ունի հեղինակի մը գործերը աղաւաղուած ձեւով հրատարակելու, ես, որպէս Սիամանթոյի ժառանգորդ, կը զգուշացնեմ Գրականութեան Ինստիտուտի պատասխանատուները եւ հրատարակիչները, որ դատական ամէն միջոցի պիտի դիմեմ արգիլելու համար այսպիսի սրբապղծութիւն: Հրապարակաւ կը պահանջեմ, որ Սիամանթոյի գործերը Երեւանի մէջ հրատարակուին բանաստեղծին օգտագործած գիրով՝ այսինքն Մաշտոցեան համազգային դասական ուղղագրութեամբ»:

Նկատի ունենալով, որ Հայաստանում երբեւէ Սիամանթոն չի հրատարակվել դասական ուղղագրությամբ, կարծում ենք, այս նոր հրատարակությունը հարկ է իրականացնել մեսրոպյան ուղղագրությամբ՝ հարգելով մեծ բանաստեղծի ժառանգորդի պահանջը:

Մ. Բ.

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Հոգեհանգիստ ահաբեկչության զոհերի հիշատակին

ԱՄՆ-ի եւ Իրանի դեսպանները՝ կողք-կողքի

Կիրակի, սեպտեմբերի 16-ի առավոտյան Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին նշեց հինգ Տաղավար տոներից վերջինը՝ Խաչվերացը: Բոլոր եկեղեցիներում մատուցվեց սուրբ պատարագ: Մայր տաճարում Վեհափառ հայրապետի հանդիսապետությամբ կատարվեց հոգեհանգստյան կարգ՝ ի հիշատակ ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած աննախադեպ ահաբեկչության զոհերի: Պատարագին եւ հոգեհանգստյան արարողությանը ՀՀ արտաքին գործոց նախարարի հետ իրենց մասնակցությունը բերեցին Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանը, կողքին՝ Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանը, Հայաստանում Մալթայի Ինքնիշխան Մարտական Ուխտի դեսպանը, օտարերկրյա հյուրեր, սփյուռքահայեր:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Վատիկանում Հայաստանի դեսպան Է. Նալբանդյանը հավատարմագրեր հանձնեց Հռոմի պապին

Ս/թ սեպտեմբերի 15-ին պապական Կաստել Գանդոլֆո պալատում Վատիկանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան Է. Նալբանդյանը իր հավատարմագրերը հանձնեց Հռոմի պապ Հովհաննես-Պողոս II-ին:

Պաշտոնական արարողությունից հետո Հռոմի պապի հետ առանձնազրույցի ընթացքում շոշափվեցին հայ ժողովրդի անցյալի եւ ներկայի, քրիստոնեական արժեքներին նրա հավատարմության, Հայաստանի եւ Վատիկանի, ինչպես նաեւ Կաթոլիկ եւ Հայ Առաքելական եկեղեցիների միջեւ հարաբերությունների զարգացման հարցերը: Առանձին ուշադրություն դարձվեց սեպտեմբերի 25-27-ը Հայաստան կատարելիք Հռոմի պապի այցին:

Դեսպանը քահանայապետին փոխանցեց ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի եւ Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ-ի ողջույնները եւ Հայաստանում վերջինիս շուտով տեսնելու մաղթանքները:

Իր հերթին Հովհաննես-Պողոս II-ն ասաց, որ ուրախությամբ է սպասում ճամփորդությանը դեպի քրիստոնեական հնագույն ավանդների եւ սրբավայրերի երկիր, որն իրեն առիթ կտա հանդիպելու Հայաստանի ղեկավարության եւ հայ ժողովրդի հետ, ինչպես նաեւ մասնակցելու Հայաստանում քրիստոնեության 1700-ամյակի տոնակատարություններին: Նա առանձին գոհունակություն հայտնեց Հանրապետության նախագահ Ռ. Քոչարյանի հետ կայանալիք հանդիպման կապակցությամբ՝ ջերմորեն վերհիշելով երկու տարի առաջ Վատիկան կատարած նրա այցը:

Այս ճամփորդությունը հնարավորություն կտա նաեւ շարունակելու եւ ամրապնդելու արգասաբեր երկխոսությունը Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու հետ, որ սկսվել էր հանգուցյալ Վազգեն Ա եւ Գարեգին Ա վեհափառների օրոք եւ հաջողությամբ շարունակվում է այսօր Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի կողմից, շեշտեց քահանայապետը:

Հայաստանի պատմությունը ներծծված է բազմաթիվ տառապանքներով, շարունակեց Հռոմի պապը, սակայն դարասկզբի ահավոր ողբերգություններից հետո, որոնց գագաթնակետը 1915 թ. իրադարձություններն էին, Հայաստանը կարողացավ ոտքի կանգնել եւ իր անկախությունը վերանվաճել:

Է. Նալբանդյանը հանդիպումներ ունեցավ նաեւ Վատիկանի կառավարության ղեկավար, պետքարտուղար կարդինալ Անջելո ՍՈԴԱՆՈՅԻ, պետքարտուղարի տեղակալ արքեպիսկոպոս Լեոնարդո ՍԱՆԴՐԻԻ, արտաքին հարաբերությունների գերատեսչության ղեկավար, արքեպիսկոպոս Ժան-Լուի ՏՈՐԱՆԻ հետ, որոնց ընթացքում քննարկվեցին ինչպես Հռոմի պապի առաջիկա այցի, այնպես էլ Հայաստանի եւ Վատիկանի միջեւ հարաբերությունների հետագա զարգացման վերաբերյալ հարցեր:

Իտալական թերթերը եւ հատկապես Վատիկանի պաշտոնական մամուլը լայնորեն անդրադարձան Հռոմի պապի եւ Է. Նալբանդյանի հանդիպմանը: Վատիկանի պաշտոնաթերթ «Օսսերվատորե Ռոմանոն» ամբողջությամբ տպագրեց պաշտոնական արարողության ընթացքում ՀՀ դեսպանի ելույթի եւ Հռոմի պապի պատասխանի տեքստերը:

Հայ եկեղեցուն նվիրված համաժողով Իտալիայում

ԱՆԹԻԼԻԱՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալիայի Վարեսե քաղաքում, արքեպիսկոպոսարանի Վիլլա Քանիոլա պալատում անցած շաբաթ «Պողոս Զ.» հիմնարկը կազմակերպել էր հայ եկեղեցուն նվիրված համագումար՝ օտարազգի աշխարհականների մասնակցությամբ: Չորս օրվա ընթացքում դասախոսություններ են կարդացվել հայ եկեղեցու գործունեության զանազան բնագավառների մասին:

Կիլիկիո աթոռի մամլո դիվանի համաձայն, համագումարին Արամ Ա կաթողիկոսի անունից մասնակցել է Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերյանը:

Համագումարի մասնակիցները եւ բազմաթիվ հավատացյալներ ներկա են եղել Վարեսեի աթոռանիստ եկեղեցում հայկական ժամերգության, որի ընթացքում ողջույնի խոսք են ասել Վարեսեի եպիսկոպոսը եւ քաղաքի հոգեւոր հովիվ վարդապետը: Գեղամ սրբազանն ընթերցել է Արամ Ա կաթողիկոսի պատգամը, որում շեշտված էին հայ եկեղեցու, Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության եւ Վատիկանի բազմադարյա փոխհարաբերությունների կարեւորությունը, քրիստոնեական եկեղեցիների միության մեջ հայ եկեղեցու դարավոր վաստակը, հայ եկեղեցու վերանորոգման եւ աշխարհին բացվելու համար Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի նշանակությունը:

«Համա թե անբարո եք»

Հարցազրույց Ալեքսան Կիրակոսյանի հետ

«21-րդ դարը երեկ, մյուս օրը սկսվեց,- ասաց Ալեքսան Կիրակոսյանը մեր զրույցի ժամանակ: – Ու սկսվել է չարությամբ, որի վերջին վկայությունը ԱՄՆ-ում կատարված մոլագարություններն են: Մարդկությունն իր մեջ չարության մեծ պոտենցիալ է հավաքել: Այժմ ի զորու կլինի՞ այնքան բարություն կուտակել, որպեսզի կարողանա դիմակայել չարին: Ուզում եմ դրան հավատալ, թեեւ առաջին հայացքից սա կարող է ռոմանտիզմ թվալ»: Որքան էլ կարեւոր է ԱՄՆ-ում արձանագրված ողբերգությունը, պարոն Կիրակոսյանի հետ հանդիպման առիթը մեր երկրում կատարված իրադարձություններն էին՝ կապված Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ լորդ Ռասել Ջոնսթոնի հայաստանյան այցի հետ:

– Դուք ասացիք, որ 21-րդ դարը երեկ-մյուս օրը սկսվեց, եւ սկսվեց չարությամբ: Ի՞նչ նկատի ունեք:

– Ցավոք սրտի, այդպես է. կարծում եմ դա իմ սուբյեկտիվ զգացողությունը չէ: Վերջին օրերին ԱՄՆ-ում կատարված մոլագարությունը խոսում է այն մասին, որ մարդկությունն իր մեջ չարության մեծ պոտենցիալ է կուտակել: Մարդկությունը պետք է սթափվի եւ շատ լուրջ մոտենա իր հետագա անելիքներին: Խորամանկել պետք չէ: Համաշխարհային ահաբեկչական կենտրոնները շատ լավ էլ գիտեն, որ մեծ պետությունների միջեւ անթաքույց հակամարտություններ են գնում ազդեցության նոր ոլորտների համար: Նախկին պայմանագրերն ու պարտավորությունները ԽՍՀՄ փլուզումից հետո թղթե տնակի նման փուլ եկան: Մեծ պետություններն ու դաշնությունները չեն ցանկանում հրաժարվել նաեւ հնամոլ փառասիրությունից: Մենք հոգեբանորեն դեռեւս չենք ձերբազատվել մեր նախկին սովորություններից ու պատկերացումներից, որ շատ դժվարին խնդիր է: Ահաբեկչական տարրերին ու խմբավորումներին փնտրելուց առաջ թող ամենատես աչքով տեսնեն իրենց եւ հիշեն իրենց արածները: Ո՞ր բազաներում, ո՞ւմ հրահանգիչների միջոցով էին պատրաստվում այդ խմբերը, զենք, զինամթերք եւ դրամ ումի՞ց էին ստանում, որտե՞ղ եւ ի՞նչ ձեւերով էր թափվում ուրիշների արյունը:

Ես հայ մարդ եմ եւ լավ գիտեմ, թե ինչ բան են զանգվածային կոտորածներն ու բռնարարքները, մարդկանց օջախների ոչնչացումը եւ տեղահանումները սեփական երկրից: Հիմա էլ ակադեմիական քննարկումների են ենթարկվում ցեղասպանությունները եւ բռնազավթումները:

– Իսկ ե՞լքը:

– Նախքան հապճեպ գործողությունների դիմելը, կարծում եմ, պետք է մանրազնին հետազոտություններ անցկացնել, պարզել ահաբեկչության իրական պատկերը, նրանց հեղինակներին, նրանց հետեւում կանգնած ուժերին: Գաղտնիք չէ, որ ԱՄՆ-ն էր իր միջոցներով պատրաստում Թալիբանի խմբավորումները: Ցավալին այն է, որ այդ բոլորն արվում էր աշխարհում նոր կարգ ու կանոն ստեղծելու դրոշի տակ, ապագայի հարմոնիայի համար: Որքան իրավացի էր Դոստոեւսկին, որ ասում էր, թե երեխայի արցունքի մի շիթը չի փոխի ապագայի հարմոնիայի հետ:

Եթե առանց համատեղ լուրջ ուսումնասիրությունների, որոնք հնարավորություն կտան բացահայտել կազմակերպված ահաբեկչությունների անատոմիան, գտնել նրանց օջախները, կազմակերպիչներին ու հովանավորներին, անցնել կազմակերպված գործողությունների, համոզված եմ՝ ճիշտ չի լինի: Եթե հապճեպ, հանպատրաստի գործողությունների դիմեն, այն էլ բազմաթիվ երկրներում, կարծում եմ ահաբեկչությունը էսկալացիայի կենթարկվի, եւ աշխարհը կհայտնվի մղձավանջի մեջ: Եվ մարդկությունը նոր փորձությունների առաջ կկանգնի:

Միավորված ազգերի կազմակերպությունը եւ Անվտանգության խորհուրդը լրիվ սպառել են իրենց եւ պետք է արմատապես վերակառուցվեն: Սրանք առանձին հարցեր են եւ լուրջ ուսումնասիրության առարկա: Եվ այստեղ կանգ առնենք եւ խոսենք ձեզ հետաքրքրող հարցերի մասին:

– Համամիտ եմ Ձեզ հետ. մեր այս հանդիպման առիթը մեր երկրում կատարված իրադարձություններն են, առաջին հերթին կապված Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ լորդ Ռասել Ջոնսթոնի հայաստանյան վերջին այցի հետ:

– Ջոնսթոնի այցը Հայաստան այդքան մեծ կարեւորություն չէր ունենա, եթե նրա ելույթում չլինեին մի շարք սկզբունքային շեշտադրումներ: Համոզված եմ, որ նրան չէր հետաքրքրում, թե մենք ինչպես ենք կատարում այն պարտավորությունները, որոնք ստանձնել ենք Եվրախորհրդի կազմում ընտրվելիս: Նա ուզում էր տպավորություն ստեղծել, թե ինքը Հայաստան ժամանել է այդ նպատակով: Բայց այցի նպատակն այլ էր: Նա կոնկրետ շեշտեց, որ Մինսկի խումբն իր քաղաքական եւ դիվանագիտական ռեսուրսները սպառել է, եւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցի կարգավորմամբ պետք է զբաղվի Եվրախորհուրդը: Հասկանալի է, որ Եվրախորհուրդը ղարաբաղյան գործընթացի մեջ է ցանկանում մտնել, որպեսզի իր լծակներն օգտագործի հարցի լուծումն իր շահերին ծառայեցնելու համար: Այսպիսով, Եվրախորհուրդը ցանկանում է Ռուսաստանին խաղից դուրս թողնել, մի պետություն, որն այս տարածաշրջանում իրական շահեր ունի: Անդրկովկասը միշտ էլ եղել է Ռուսաստանի քաղաքական, տնտեսական, ռազմական եւ մշակութային ոլորտում նորմալ հարաբերություններ պահելով տարածաշրջանի հարեւան պետությունների հետ:

Զարմանալին այն է, որ Ջոնսթոնը դեռ Երեւան չհասած նոր հայտնություն էր արել, թե Լեռնային Ղարաբաղի ընտրությունները լեգիտիմ չեն, կարծես թե այս 10 տարիների ընթացքում Ղարաբաղում առաջին անգամ են ընտրություններ անցկացվում: Դա բացահայտ շանտաժ էր Ջոնսթոնի կողմից: Լորդը քաջատեղյակ է, որ Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ Հայաստանը Անտանտի անդամ էր, բայց անգլիացիները ծախեցին մեզ՝ ուխտադրժորեն չզինաթափեցին թուրքական բանակը եւ իրենց դաշնակցին խոստացված հարցերից ոչ մեկը չլուծեցին: Ինչ փույթ, թե հետագայում Լլոյդ Ջորջը Լոկառնոյից հետո կասեր, թե հայերի ողջ դժբախտության պատճառն անգլիացիներն են:

Լորդը չմոռացավ խոսել նաեւ մարդու իրավունքների, մահապատժի եւ ուրիշ հարցերի մասին: Ազգերը, ժողովուրդներն իրավունքներ չունեն, մարդն ունի, որը գտնվում է լորդի իրավասության տակ: Ինչպես ցանկանա, այնպես էլ կմեկնաբանի, կտնօրինի: Երկակի ստանդարտների կիրառում՝ ինչքան ցանկանա, ինչպես կցանկանա լորդի ոտքը: Նա այստեղ՝ Հայաստանում, մի բան կասի, հետո կփոխի կարծիքը: Ինչպես եւ սպասում էինք, նա Ադրբեջանում ուրիշ բան ասաց: Նրանք երբեք չեն մոռանա անընդհատ խոսել, թմբկահարել մարդու, ազգերի իրավահավասարության մասին, բայց իրականում ոստիկանական կարգադրություններ կանի, միամիտներին կհամոզի, որ Լեռնային Ղարաբաղի ընտրություններին վերաբերող փաստաթուղթն ինքը ստորագրել է, բայց չի կարդացել: Այդ մարդիկ չեն փոխվում, ինչ արած, գաղութարարը մեջն ամուր նստած է:

Հիշեցի Պոտսդամում Մոլոտովի եւ Իդենի հարցազրույցը Թուրքիայի կողմից մեր բռնագրաված տարածքներից Ղարսի մարզը՝ հարակից շրջաններով, մեզ վերադարձնելու մասին: Իդենը պատասխանում է, թե ինքը պատկերացում չունի այդ մասին: Մոլոտովն ասում է՝ չէ որ 18-20-ական թ. թ. այդ հարցը դուք էիք պաշտպանում: Ի՞նչ նշանակություն ունի անգլիական քաղաքական գործիչների համար. այսօր մի բան կասի, վաղը՝ հակառակը կպնդի:

Լորդը Հայաստանում իրեն անտակտ պահեց. նրա պահվա՞ծքը, տո՞նը, հարցադրումնե՞րը: Չեմ թաքցնում, այնպիսի տպավորություն ստացա, թե մեր երկիրն է եկել ոչ թե բարձրաստիճան դիվանագետ քաղաքագետ, այլ մի ոստիկան: Ես անձնական վիրավորանքը կարող եմ տանել, բայց ազգային վիրավորանքը սարսափելի է:

Հասկացանք՝ ուժեղ եւ հարուստ երկրի ներկայացուցիչ եք, բայց դա իրավունք տալի՞ս է Ձեզ այդպես անտակտ պահել: Մի՞թե մեր օրերում լորդը չի հասկանում, որ մարդկանց պետք չէ մղել հուսալքության: Մարդիկ այս անտեր աշխարհում շատ են չարացած: Հավատացեք, նախկին վարչակարգի ժամանակ, երբ կենտրոնից մարդ էր գալիս, ոչ մի նման բանի ականատես չեմ եղել: Հիշեցի Խրուշչովի խոսքերը: Ինչ-որ չինովնիկ գնացել էր ազգային հանրապետություններից մեկը եւ ինչ-որ հրահանգներ էր տվել: Լուրը հասել էր Խրուշչովին, որն ասել էր, թե տեսեք՝ եթե այդ մարդը Մոսկվա գետում խեղդվի, ոչ ոք չի իմանա, բայց գնացել է ազգային հանրապետություն եւ հրահանգներ է տալիս: Մինչդեռ Ջոնսթոնը, համենայն դեպս, Եվրախորհրդի նախագահ է, թեկուզ ժամանակավորապես, նա սովորական չինովնիկ չէ:

– Նորից Լեռնային Ղարաբաղի մասին. Եվրախորհրդի երեք ներկայացուցիչ փաստաթուղթ են ստորագրել, որ Լեռնային Ղարաբաղի վերջին ընտրությունները լեգիտիմ չեն: Ստորագրողներից մեկն էլ պարոն Ջոնսթոնն է: Սակայն պարոն նախագահը մանեւրեց, ասելով, որ դեպարտամենտի չինովնիկները փաստաթուղթը տվել են իրեն, եւ ինքն էլ առանց լրջորեն ծանոթանալու՝ այն ստորագրել է: Ի՞նչ կարծիքի եք:

– Կարծում եմ՝ լորդն անկեղծ չէ: Նա լավ ծանոթ է հայտնի պոստուլատին, որը գալիս է դեռեւս Երկրորդ աշխարհամարտի ժամանակներից. «Եթե ուզում ես, որ քեզ հավատան՝ ստիր, ստիր անընդհատ, համառորեն»: Նա այդ փաստաթուղթը կարդացել է եւ նոր միայն ստորագրել: Իսկ նրա իրարամերժ հայտարարությունները, որ կատարեց Երեւանում, սովորական բան են: Այստեղ տրամաբանություն մի փնտրեք:

– Որոշ մարդկանց մոտ վրդովմունք առաջացրեց Ջոնսթոնի հայտարարությունը

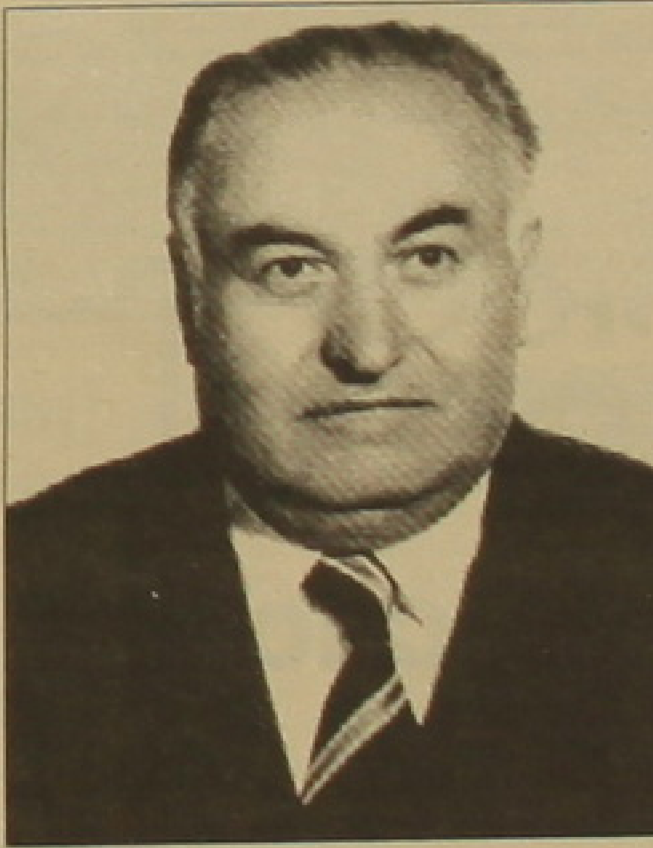

Լեռնային Ղարաբաղի հարցի շուրջը իր եւ Դեմիրճյանի միջեւ ունեցած խոսակցության մասին...

– Եթե Ջոնսթոնը հաստատող փաստաթուղթ կամ տեսագրություն ունի, թող ցույց տա խորհրդարանին, իսկ եթե այդպիսիք չկան, նշանակում է նման խոսակցությունը հանրապետությունում իրադրությունը սրելու միտում ուներ: Խոսքը ազգային-քաղաքական հնչեղություն ունեցող հարցի մասին է, որի շուրջ ամեն մի անզգույշ հայտարարությունը անհանգստություն կարող էր առաջացնել: Եթե խոսք գնար առօրեական, առանձին նշանակություն չունեցող հարցերի մասին, դրան որեւէ մեկը այդպիսի կարեւորություն չէր տա: Վերջապես այստեղ կա նաեւ հարցի բարոյական կողմը. Ջոնսթոնը հայտարարություն է կատարում մի մարդու անունից, որը ողբերգականորեն կյանքից հեռացել է եւ չի կարող պատասխանել: Անմիտ խոսակցություն է:

– Իսկ ինչպե՞ս եք վերաբերվում Ստեփան Դեմիրճյանի հայտարարությանը, թե Կարեն Դեմիրճյանը Մոսկվա գնալուց առաջ ասել է, որ խոսքը գնացել է տարածքների փոխանակության մասին, որին ինքը դեմ է եղել:

– Դա նույնպես հաստատել կամ ժխտել հնարավոր չէ:

– Ինչպե՞ս եք գնահատում մեր ընդդիմության կեցվածքը Ջոնսթոնի այցի ժամանակ:

– Ինչպես ես տեսնում եմ, հանրապետությունում ձեւավորված ընդդիմություն չկա: Ես իմ սեփական համոզմունքն ունեմ. իր երկրում կառավարող ուժերին քննադատելը, մեղադրելը ամեն մեկն իրավունք ունի, բայց օտարների մոտ ամբաստանել ղեկավարներին, առավել եւս այդպիսի ձեւերով՝ բարոյական չէ: Դրսում ոչ մեկը քեզ լուրջ չի ընդունի: Ուշադիր նայեք, թե ովքեր են «ընդդիմության» առաջնորդները, որոնք հեղափոխական նոր կոչեր են անում: Նրանց մեջ չե՞ք տեսնում հին դեմքերը, հին կարգախոսները, բացի մեկ-երկուսից: Մի՞թե մենք իսպառ մոռացել ենք, թե ինչ կատարվեց Հայաստանում 1918-20 թվականներին: Մի՞թե ընդդիմախոս երկու կուսակցությունների ղեկավարները 1920 թ. օգոստոսին հնարավորություն չունեին իրար ձեռք պարզելու եւ սպասելու Սեւրի պայմանագրի կատարման ընթացքին, կամ հարեւան երկրի օրինակով երկիրը հայտարարել խորհրդային: Տրամադրության տակ չէ, որ ասում եմ, եթե ազգային շահերը գերակայեին կուսակցական էգոիզմին, ճիշտ որոշում կընդունվեր: Այսօր էլ նույն բանն է. կորպորատիվ շահեր եւ իշխանատենչություն: Պարոնայք, վերջ տվեք այդ քաշքշուկին կամ էլ Ջոնսթոնի հետ գնացեք: Դուք այնտեղ ջոնսթոններին լավ կծառայեք:

Ջոնսթոնը քաջատեղյակ էր հանրապետությունում կատարվող գործընթացներին, քաղաքական ուժերի պառակտվածությանը: Եվ, որ ամենակարեւորն է, նա գիտեր, որ մոտ օրերս Ռուսաստանի հետ լուրջ հարցեր են քննարկվելու եւ փաստաթղթեր են ստորագրվելու: Կրկնում եմ, այս իրադրության մեջ նա որդեգրել էր հանրապետությունը շանտաժի ենթարկելու ռազմավարությունը, որովհետեւ այցից երեւաց, որ նա ուշադրության արժանի հարցեր չունի, բացառությամբ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ միջնորդական առաքելությունը Եվրախորհրդի ուղեծիր ներքաշելը: Լորդ Ջոնսթոնի խառնակիչ եւ երկդիմի պահվածքը, կրկնում եմ, նպատակ ուներ ապակայունացնել հանրապետությունը: Նա շատ չարացած էր այն բանի համար, որ շուտով Հայաստան են ժամանելու Ռուսաստանի բարձրաստիճան ղեկավարները՝ նախագահ Պուտինի գլխավորությամբ, եւ Հայաստանում լուրջ գործընթացներ են սկսվում: Այսպիսի պահին մեր «ընդդիմության» ներկայացուցիչներն անմիջապես ջրի երես դուրս եկան: Լավ չէ՞ր լինի, որ իրենք իրենց մի լավ նայեն: Կարճ ասած, դա «քաղաքական մարդկանց» վարքագիծ չէր: Ցավալի է, որ խորհրդարանում մեկը չգտնվեց, որ պարոն Ջոնսթոնին կարգի հրավիրեր եւ հիշեցներ նրան, որ նա Եվրախորհրդի բարձրաստիճան չինովնիկ է եւ ոչ թե ոստիկան: Նրա պահվածքը լորդի պահվածք չէր: Եթե անհրաժեշտ է, լորդերն իրենց պահել գիտեն: Ինչ վերաբերում է իշխանությունների քննադատությանը, ապա պետք է նշել, որ հանրապետությունում լուրջ թերություններ եւ խոցելի տեղեր կան, չնայած այս օրերին տեղի ունեցող դրական գործընթացներին: Բայց համակարգային փոփոխությունները վաղուց հասունացել են: Արմատական վերափոխությունից եւ կուտակված բալաստը դուրս շպրտելուց հետո միայն կարելի է հանրապետությունը դուրս բերել զարգացման լայն ճանապարհ եւ լուծել երկրի տնտեսական եւ սոցիալական խնդիրները: Կլանային համակարգը եւ կոռուպցիան մեր հանրապետության աքիլեսյան գարշապարն են: Հավելենք նաեւ, որ հասունացել է կադրային «քաղաքականության» փոփոխությունների անհրաժեշտությունը: Ապաշնորհ եւ անմաքուր մարդկանց անհրաժեշտ է դուրս հրավիրել կառավարման ոլորտից:

Մենք երբեք չպետք է մոռանանք մեծն Նանսենի խոսքերը, որ «հայ ժողովուրդը իր հույսը պետք է դնի սեփական ուժերի վրա»: Հիշենք Նանսենի նաեւ մյուս խոսքը, որը անգլիացիների հերթական խաբեությունից հետո դիմելով անգլիացի իր բարեկամ Սեսիլին, ասում է. «Սատանան տանի ձեր անբարո կառավարությանը»: Ջոնսթոնից միք նեղանա. նա Նանսենի հիշատակած կառավարությունից է:

ARMENTEL

Արմենտելն առաջարկում է

ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած վերջին իրադարձություններից հետո, որոնք հազարավոր անմեղ զոհերի պատճառ դարձան, Արմենտելը հասկանալով իր բաժանորդների անհանգստությունն ԱՄՆ-ում գտնվող իրենց հարազատների համար, առաջարկում է անվճար հեռախոսային կապ ԱՄՆ-ի հետ՝ սկսած սեպտեմբերի 15-ից մինչեւ 30-ը։

Բաժանորդները կարող են այցելել Արմենտելի Երեւանի բաժանորդների սպասարկման կենտրոններ եւ մարզերում Արմենտելի խոսակցական կենտրոններ, որտեղ նրանց շուրջօրյա կտրվի 3 րոպե անվճար ԱՄՆ խոսելու հնարավորություն։

ՀՀ	Տեղամաս	Հասցե
1.	«Կոմիտաս» 22, 26, 27	Գյուլբենկյան 30
2.	«Զեյթուն» 23, 24, 25, 28	Բաբայան 29
3.	«Աջափնյակ» 34, 35, 39	Բաշինջաղյան 177
4.	«Նժդեհ» 42, 46	Հայկ Հովսեփյան 15
5.	«Կենտրոն» 52, 53, 54, 56, 58	Նալբանդյան 28
6.	«Նոր Արես» 43, 45, 47	Նոր Արես 5 փ. 20
7.	«Շենգավիթ» 42, 46	Ֆրունզեի 20
8.	«Ավան» 61, 62	Աճառյան 1 նրբ. 6
9.	«Չարենց» 55, 57	Չարենցի 76
10.	«Նոր Նորք» 63, 64, 65	Նորքի 5-րդ փողոց
11.	«Դավիթաշեն» 36	Դավիթաշեն 3-րդ թաղամաս
12.	«Փարոս» 77	Վանցյան 1
13.	«Անդրանիկ» 72, 73, 74	Օհանովի 1
14.	ՄՄԽԿԲ	Ազատության 24/1

Մարզեր

ՀՀ	ՀՀ	Խոսակցական կետ
	ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ	
1.	Գյումրի	կենտրոն խ/կ
2.	Աշոցք	-
3.	Անի	1
4.	Ամասիա	-
5.	Ախուրյան	-
6.	Արթիկ	1
	ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	
1.	Սեւան	կենտրոն խ/կ
2.	Գավառ	կենտրոն խ/կ
3.	Վարդենիս	-
4.	Ճամբարակ	կենտրոն խ/կ
5.	Մարտունի	կենտրոն խ/կ
	ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶ	
1.	Վանաձոր	1
2.	Ստեփանավան	1
3.	Սպիտակ	1
4.	Թումանյան	1
5.	Տաշիր	1
	ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ	
1.	Կոտայք	կենտրոն խ/կ
2.	Չարենցավան	կենտրոն խ/կ
3.	Հրազդան	ԱՀԿ-3 խ/կ
4.	Նաիրի	կենտրոն խ/կ
	ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ	
1.	Գորիս	1
2.	Կապան	3
3.	Մեղրի	1
4.	Սիսիան	1
	ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ	
1.	Աշտարակ	կենտրոն խ/կ
2.	Արագած	-
3.	Թալին	կենտրոն խ/կ
4.	Ապարան	-
	ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ	
1.	Նոյեմբերյան	5
2.	Տավուշ	14
3.	Իջեւան	14
4.	Դիլիջան	4
	ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ	
1.	Մասիս	կենտրոն խ/կ
2.	Արտաշատ	-
3.	Վեդի	կենտրոն խ/կ
	ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ	
1.	Էջմիածին	կենտրոն խ/կ
2.	Բաղրամյան	-
3.	Արմավիր	-
	ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ	
1.	Վայք	1
2.	Ջերմուկ	1

Հայտարարություն

Երեւանի քաղաքապետարանի տեղական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովն անհատական 2-3 հարկանի (նկուղով) բնակելի տների կառուցման նպատակով հայտարարում է Նորք-Մարաշ համայնքի Հովսեփյան փողոցին հարող (ծածկագիր Ա 01/95-102) տարածքում 8 հողակտորների աճուրդային վաճառք։

Յուրաքանչյուր հողակտորի մակերեսը 800 քմ է, կառուցապատման տարածքը՝ մինչեւ 40 տոկոս, մեկնարկային գինը՝ 1 մլն 172 հազար դրամ։

Աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն ՀՀ քաղաքացիները եւ իրավաբանական անձինք ու ՀՀ օրենսդրությամբ սեփականության իրավունք ունեցող սուբյեկտները։

Աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու եւ հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի տնտեսական քաղաքականության եւ ներդրումային ծրագրերի վարչություն (սենյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62)։

Աճուրդը կայանալու է Երեւանի քաղաքապետարանում հոկտեմբերի 23-ին, ժամը 11-ին։ Հայտերն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. հոկտեմբերի 18-ը։

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ն հայտարարում է մրցույթ հրատարակչությունների միջեւ գրականության թարգմանության համար։ Թարգմանվող գրականությունը պետք է ընտրվի ԲՀԻՕՀՀՄ-ի կողմից առաջարկվող ցուցակներից։ Ցուցակներին կարելի է ծանոթանալ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում։

Դիմումները (ռուսերեն կամ անգլերեն) պետք է ներկայացվեն եւ գրանցվեն ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում մինչեւ 2001 թ. հոկտեմբերի 22-ը։

Անհրաժեշտ տեղեկությունների եւ դիմումի ձեւի համար դիմել հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2,
հեռ/ֆաքս՝ 542-119, 541-719, 543-901
E-mail: andranik@osi.am, www.osi.am

FULBRIGHT

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

Applications are now being acceped the 2002/2003 Fulbright Scholar Program. Candidates must possess a Doctoral Degree (or equivalent professional training and experience) and English proficiency sufficient to conduct research in the United States.

Candidates will be considered in the following fields:

- Political Science, Economics, Social Science, International Relations, Journalism and Law.
- American Studies (History, Literature, Society and Culture of the United States).
- Chemistry, Public Health and Medicine.

Application forms may be obtained from the Public Affairs Office at the U.S.Embassy, Baghramian str. 18, or at the IREX office at the Union of Architects, Baghramian str. 17, 3-rd floor.

For further information or to submit applications, please contact Anahit Khachatryan, Cultural Affairs Assistant at the Public Affairs Office, U.S.Embassy, tel.: 52 98 25, #4477 or IREX at 56 37 81.

Application deadline is November 16, 2001

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն

Դիմեք «Ինֆորմացիայի ազատության» կենտրոն, երբ պաշտոնյաները մերժում են ձեզ ինֆորմացիա տալ։

Հասցե՝ Երեւան, Դեղատան փող. 4, բն. 1 ա, հեռ. 524105, 529240

էլ. փոստ shushan@internews.am. versused@arminco.com

@rminco

Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերայինը՝ ամսական $ 20
- Շուրջօրյան՝ ամսական $ 50
- Էլ. փոստը՝ ամսական $ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 17. 09. 2001 Գինը՝ 100 դրամ